Nisserne fra Vildbjerg

En RIGTIG nissehistorie

Nisserne fra Vildbjerg

Nisserne fra Vildbjerg
En RIGTIG nissehistorie
Annilillia Henriksen
Illustrator: Joan Henriksen

Producent af nisser og trolde:
I.C. Lauvring A/S
Grønlandsvej 3
7480 Vildbjerg

Trykt hos
Ikast Bogtrykkeri A/S

ISBN 978-87-992049-0-8

Nisserne fra Vildbjerg

En RIGTIG nissehistorie

Forfatter: Annililia Henriksen
Illustrator: Joan Henriksen

Producent af nisser og trolde: I. C. Lauvring

Indholdsfortegnelse:

Vinter på Vildbjerggård
Vildbjerggård
Nisseliv på Vildbjerggård
Nissebaby
Trolde
Fanget
Nisserne slipper fri
Håndværkernisser
Hvor er lille Palle?
Pia og Peters nye seng
Trolde på spil
Frække kat
Hævn over katten
Nyt katte "look"
Juleforberedelser
Store slagtedag
Nissemøde
Mavekvaler og nissebabyer
Den sidste uge før jul
Gæster på gården
Lillejuleaften
Stjernestaven
Julen i nisseboligerne
Juleaften

Vinter på Vildbjerggård

Vinteren var kommet til landet, det var hundekoldt og blæsende, sneen føg om hjørnerne på gården, og folk og fæ holdt sig helst inden døre. Det var bestemt ikke et vejr at være ude i.

Ovre i stalden var der hyggeligt og rart. Køerne stod og gumlede på foderet, og katten sov sødeligt i en tom bås, fyldt med rent hø. Der duftede af kostald i ordets bedste betydning.

Også i laden skete der ting og sager: Musene havde travlt med at slæbe korn til huse i deres små musehuller, så de ikke skulle ud mere i den kolde vinter. Og fuglene hentede hø til at lægge i redekasserne, så de kunne hygge sig der i den kolde vinter oppe på tværbjælkerne under taget.

Nisserne var ved at vågne op efter en længere hvileperiode. De havde haft travlt hele sommeren og efteråret med at samle forråd til vinteren. Alle havde været i gang. Og det meste af november måned sov de simpelthen for at indhente den søvn, de manglede fra sommer- og efterårsmånederne travlhed.

Vildbjerggård

Vildbjerggård lå langt ude på den jyske hede. Det var den smukkeste, flere hundrede år gamle bindingsværksgård med et stort stuehus og flere længer, så bygningerne tilsammen dannede rammen om den hyggelige, stenpiggede gårdsplads med det store, gamle egetræ i midten med nisseboligen nedenunder.

I tidernes morgen blev der på gården afholdt rådsmøder – de såkaldte stænderforsamlinger - under den store eg, som altså stod midt på gårdspladsen. Egen var et visdomstræ, der var lige så gammel som gården. Rundt om egen var der kæmpemæssige rådssten, runde på siderne og flade ovenpå; til at sidde på til rådsmøderne på den tid, hvor gårdejeren indkaldte de omkringboende bønder til rådsmøder flere gange om året.

Helt op ad egetræets stamme stod på den ene side den største af alle stenene, nemlig gårdejerens sten. Og på den anden side stod hans medhjælpers sten, som var lidt mindre end gårdejerens sten. Her sad de to som konge og kronprins over alle bønderne på egnen. Stenene var blevet slæbt derhen ved håndkraft, og der havde været næsten 50 mand til at bære hver enkelt sten på plads. Så stenene rokkede sig ikke ud af stedet, uanset hvor meget det stormede og suste.

Ruth og Ole, et kært nissepar, der havde boet på Vildbjergegnen i flere hundrede år og på Vildbjerggården i de sidste par hundrede, var gårdens ledende nisser, de styrede mange af de aktiviteter, der foregik, både sommer og vinter.

De to nisser havde en lille nissedreng, **Palle**; en rigtig lille filur. Der var næsten ingen grænser for de numre og gale streger, han kunne finde på at lave. Han kom så tit til skade, fordi han ikke kunne holde fingrene for sig selv.
Ruth og Ole havde indrettet den dejligste nissebolig nede under den store eg på gårdspladsen. Egen var lige så gammel som gården og havde med tiden fået rødder, der voksede både op og ned og på den måde var kommet til at danne vægge og stolper i nisseboligen. Der var både soveværelse, køkken, stue, arbejdsværelse til nissefar og forrådskammer til nissemors indsamlede forråd. Og der var lavet nissetoilet med hul dybt ned i jorden, et fint, lille træbadekar, og i stuen var der en hyggelig kamin.

Der var også flere ekstra kamre, som var opstået med tiden, efterhånden som egens rødder var vokset. Endnu var kun ét kammer blevet anvendt og indrettet til barneværelse til Palle, den lille frækkert. – Ruth og Ole og Palle havde indgang på den ene side af den store eg.

Nisserne var jo kendte for at være meget dygtige håndværkere, som kunne alt fra arkitektarbejde til praktiske håndværksting, så ingen opgave var for svær for en nisse. Og skulle det gå helt galt, så havde nissen lov at bruge tryllestaven eller den hemmelige nisseformular.

Men det vigtigste af alle nissernes redskaber var nissernes *stjernestav.* Uden den blev det ikke jul, hverken for mennesker, nisser, artige trolde eller dyr. Det var nemlig den, der skulle tænde julestjernen på himlen, så julemanden på Nordpolen vidste, at tiden var inde til at komme med gaver til menneskene.

På den anden side af egen var der en anden indgang. Herinde boede **Aksel og Ana**, et nissepar, der oprindeligt boede i Norge, men som flyttede til Jylland for ca. 150 år siden, da skoven og gården, de boede på dengang, brændte ned til grunden. Og da Anas søster, Ruth og svoger Ole, boede i Danmark og havde det rigtigt rart der, så var det nærliggende, at Ana og Aksel drog afsted til Danmark og bosatte sig der.

Ida og Otto var gårdens tredje nissepar. Et par bynisser, der fandt ud af, at det var på tide at komme lidt mere ud på landet og slappe af. Bylivet var alt for stressende for dem. Og når de så ovenikøbet havde børnene, **Pia og Peter**, mente de også, at det var sundest at bo på landet. Og da Pia og Peter var ved at blive lidt uvorne og umulige derinde i storbyen, mente både Ida og Otto, at det ville være gavn for dem alle at flytte på landet, hvor der var andre voksne nisser, der ville kunne hjælpe dem med at opdrage de kropumulige ungnisse-tvillinger. De skulle i hvert fald hur-

tigst muligt væk fra storbyens fristelser. Ida og Otto havde indrettet sig ovre i enden af stalden.

Nisserne boede således forskellige steder rundt om på gården, hvilket passede dem alle godt, da nisser var nogle meget selvstændige størrelser. Til gengæld forstod de også at hygge sig gevaldigt, når de indimellem indbød hinanden til gilde. Så diskede nissekonerne op med alskens hjemmelavede lækkerier, nisse-mændene spillede op til dans, sang og var i det hele taget fantastisk gode til at finde på sjove og underholdende løjer for alle familie-medlemmerne. For nissebørnene blev bestemt ikke glemt. Der blev lavet specielle retter til dem af nissemødrene, og nissefædrene tog dem med ud på flyveture på gæssene, som de havde aftalt det med i forvejen. Nisserne var i det hele taget gode venner med alle dyr – lige undtaget katten.

Nisserne havde mange sjove gøremål, og da mange af disse foregik langt væk fra nisseboligerne, måtte de enten have flyvekvisten frem og bruge den til at transportere sig selv og hinanden med - eller de måtte hyre gæssene. Og gæssene var som regel glade for nisserne, for nisserne samlede dejlige bær og frisk græs, korn og meget andet godt til gæssene, når nisserne var i skoven efter forråd, så derfor hjalp gæssene også gerne dem. Og gæssene var – ligesom nisserne – også ivrige efter at komme ud at flyve for at se nye steder og møde nye nisser – eller gæs. Indimellem havde de små gæslinger dog været for frække, og så var gåsemor så sur, at hun ikke ville flyve nogen vegne. Så ville hun blive hjemme ved sine små og afrette dem, så de kunne lære at opføre sig som ordentlige små gæs. Og hun kunne nappe noget så grueligt, hvis nisserne kom på tværs af hendes gåsegang med hendes kære små, så når hun var i *det* lune, så var det sikrest at holde sig på god afstand.

Nisseliv på Vildbjerggård

Ruth og Ole var det første nissepar på den dengang nybyggede bindingsværksgård. Og da egen blev plantet, var den ikke særligt stor, så derfor var der heller ikke mere end to rum i starten. Men da nisserne var ganske unge og nyforelskede, kunne de nøjes med ganske lidt plads.

Med tiden voksede træet og dets rødder, og Ruth og Ole blev rigtige voksne, mere modne nisser og fik lyst til at udvide og forbedre deres lille kærlighedsbo. Ole gik derfor ud i skoven sammen med Ruth, belæsset

med skovl, spade, reb, tryllestav, sav og en masse andet nødvendigt værktøj. Han lagde det hele i en stor sæk, som han havde "lånt" af gårdejeren, og så slæbte han og Ruth sækken med indhold ud i skoven, hvor de hjalp hinanden med at save, hugge, grave og samle en masse gode og nødvendige ting til forbedringen af deres bolig.

Ruth benyttede samtidig tiden og lejligheden til at samle sig lidt mere forråd af de mange nødder, bær, frugter, blade og andre gode sager, der var i skoven. Og da de kom tilbage til boligen om aftenen, smuttede hun lige over i kornkammeret ved laden for at "låne" lidt af gårdejerens korn, som hun malede til mel til at bage af i nisseboligens hjemmelavede stenovn. Ruth var blevet lært godt op af sin gamle mor, der desværre ikke levede mere. Men hun havde gemt alle moderens gode opskrifter dybt i sit varme nissehjerte, så hun brugte ofte moderens tips og gode ideer, når hun skulle finde på nye retter til sin elskede nisse-mand.

Dagene gik, og nisse-Ole havde travlt med at save og hamre og tømre. Han fik sat de nydeligste små brædder op som skillevægge langt inde under egen, så han og nisse-Ruth fik nogle dejlige ekstra værelser. Begge håbede de selvfølgelig også på, at de med tiden ville få nogle søde nissebørn, og nissemor var jo en dygtig nisse-husmor, der var i skoven stort set hele året, undtagen når der faldt sne, så hun sikrede sig, at de aldrig gik sultne i seng.

Når hun havde været i skoven og kom hjem med sin tunge, fyldte, hjemmeflettede kurv, med svampe, mos, blade, og alle mulige andre gode ting, så syltede hun, og hængte til tørre, knuste nødder, malede blade, kogte frugter og bær og rødder, så det var en lyst. Hun brugte altid mange, mange timer på at kreere nye spændende retter og på at udnytte alt til mindste detalje. Indimellem fik hun tiltusket sig et godt stykke kød fra en af køkkenpigerne ovre i gårdens køkken. Så tilberedte hun det over

sagte ild med de skønneste krydderurter. Hun holdt så meget af naturen, dyrene og den nærliggende skov, at hun ikke kunne drømme om at lade noget gå til spilde eller at misbruge nogen af delene. Hun fik æg fra hønsene i hønsegården, gravede lidt grønsager op omme i køkkenhaven og fik lov af Maren malkeko at tage lidt mælk til nissernes eget brug. Aldrig noget overdrevet, kun hvad der var brug for.

Når nissemor havde travlt med sine sylte- koge- stege- saltedage, så duftede det lifligt ud af døren bag gårdejerens sten, der jo stod lænet op ad egetræet. Og så kom både katten og musene listende og snusede for at hitte ud af, hvad der mon foregik derinde under træet.

Musene fik som regel en godbid af nissemor og med tiden også deres egen kurv at sove i – ligesom menneskenes hund havde inde hos menneskene – men musene var også meget søde til at hjælpe nissemor med at samle forråd i skoven og hjalp gerne med at bære det hjem til nissebo for hende.

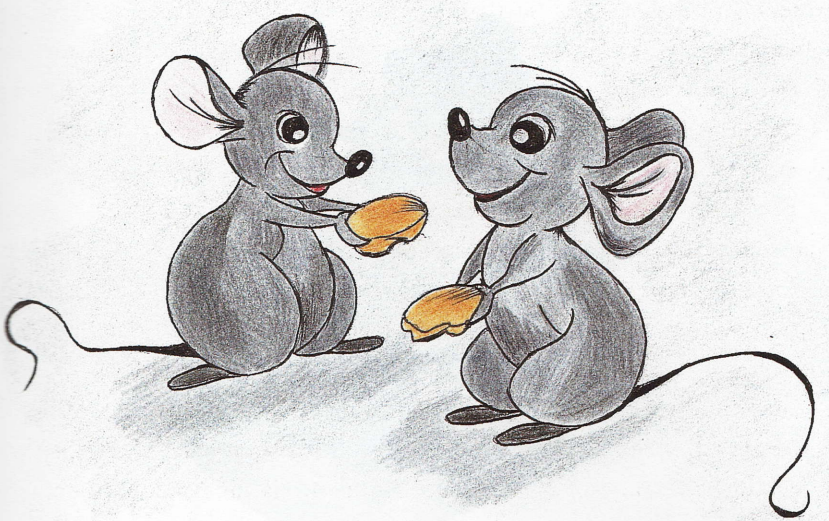

Men **katten** – den slubbert – den kunne nisserne ikke lide. Den ville både æde musene og bide nisserne, hvis den kunne komme til det. Den var ond og grum, og så fik den en sten bagi af nissefars stenslynge. Så kunne den bare se at rubbe sig, kunne den. *Den* skulle de ikke have besøg af. Når katten havde været rigtigt fræk, så lavede nissemor et afkog af nogle rødder inde fra skoven, som hun blandede i sit gode syltetøj, som katten elskede. Og når katten så spiste syltetøjet med afkoget fra rødderne i, så fik den mavepine, og så hylede nisserne af grin. Så kunne den bare lære at opføre sig ordentligt.

Nissebaby

Nisse-Ruth og nisse-Ole havde efterhånden fået lavet en rigtig hyggelig nissebolig under den gamle eg, og så var det så heldigt, at nisse-Ruth blev gravid. Hun gik rundt med en stor, tyk, rund, glad mave, som der kom en lille nissedreng ud af. Ruth og Ole kaldte deres lille nissesøn for Palle. Og han var virkelig en lille **Palle**. Han var ikke ret gammel, før han kravlede rundt overalt. Han *kravlede* ind i alle de kroge og hjørner, han kunne få øje på nede fra sin højde. Nisse-Ruth havde mere end rigeligt at se til med sin lille nissedreng, så selv om nisser oftest føder tvillinger, så var hun faktisk glad for, at hun "kun" havde fået ét barn i første omgang. For han krævede virkelig sin nissemor, må man sige. Flere gange dagligt hylede han i vilden sky, når han var kravlet ind i et smalt aflukke eller et hjørne, hvor han sad fast, indtil nissemor kom og fik ham halet ud igen. Så var han blevet snavset og måtte i badekarret og skrubbes og have rent tøj på og så begyndte showet forfra.

Og om natten var Palle også en hyper-aktiv lille nissebaby, der hylede som en stukket gris, når han ville have mælk hos nissemor. Så måtte nisse-Ruth måtte stå op og amme skrige-nissen, indtil der igen faldt ro over ham. Men når Palle så havde spist sig mæt hos nissemor, og hun selv var ved at falde i søvn af træthed, så blev Palle lysvågen igen, og så rumsterede han rundt i sin lille seng, som nissefar omhyggeligt havde tømret sammen og malet så fint til ham. Og så forsøgte han at få fat i nissefars skæg og rykke i det. Nissefar brummede og sagde, at Palle skulle putte sig ned og sove, men så hylede knægten igen; så måtte nissemor endnu en gang ud af dynen og amme ham, og først da morgenen gryede og hanen begyndte at gale, faldt den lille fyr i dyb, tung søvn, og SÅ sov de alle tre. Det var hårdt, mens Palle var baby. Først da han blev lidt større, og nissemor kunne tage ham med uden for nissebo og lærte ham at gå, så han kunne få brugt sin energi, hjalp det på den lille fyr, så hans stakkels trætte nisseforældre endelig også kunne få nogen tiltrængt nattesøvn.

Lille Palle var en værre nysgerrig-Peter, han var overalt med sine små pillefingre. En dag havde han fundet stjernestaven. Han syntes, den var så fin, den glimtede og glitrede af de fine krystaller, den var lavet af, så han tog den med sig for at lege med den – men samtidig holdt han øje med nisse-mor, for han vidste godt, at han var på "forbudt område". Nisse-Ruth havde nemlig for længst indprentet lille Palle, at han ikke måtte røre stjernestaven. Men nu havde han altså fået fingre i den alligevel.Han gemte den inden for sin bluse for at nissemor ikke skulle opdage, at han havde taget den. Det var ikke så godt!

Trolde

Ikke langt fra gården lå den gamle troldhøj, hvor der igennem utallige århundreder havde boet trolde af alle slags og i alle størrelser.

Troldefar Ravn og troldemor Ranva så man meget sjældent. De var troldhøjens herskere og ældste. Næsten som konge og dronning over troldene. Alle havde respekt for dem og adlød deres ordrer, alle hjalp

dem, når de blev bedt om det, og mange af de mindre troldebørn var direkte bange for dem, fordi de var så store, så grove og så sure, og de kunne ikke *fordrage* små trolde. Ravn og Ranva var så gamle, og deres led så slidte, at de helst sad hjemme i troldhøjen og dirigerede alle de andre trolde rundt. Derfor så man næsten aldrig de to gamle, gnavne trolde *uden* for troldhøjen.

Ravn og Ranva havde en voksen **troldesøn, Mons, og en troldesvigerdatter, Mona**. De to styrede alle de unge for de to gamle. De var gode til at få de unge i gang. Mons var en meget dygtig håndværker, lidt af en altmuligmand, og Mona var meget dygtig til at lave mad og til at finde alt det i skoven eller til at stjæle det fra nisserne eller menneskene, som hun skulle bruge til sin madlavning. Jo, de var nogle *rigtige trolde*, var de. Mons og Mona havde endnu ikke selv fået troldebørn, men de havde adopteret to små trolde; **Mia og Mad**s, der også boede i troldhøjen. De havde boet på Vildbjergegnen hele deres liv og kendte både Vildbjerggården og skoven ud og ind som deres egen bukselomme. Der var snart ikke den ting, de ikke havde gjort for at drille og genere nisserne. Indimellem havde de også været efter menneskene på gården. Især hvis de var i dårligt humør og lod det gå ud over naturen, skoven og troldhøjen, så var troldene rigtigt efter dem. Mia og Mads havde mistet deres forældre ved en ulykke, da de var ganske små, derfor var de blevet adopteret af Mons og Mona.

I troldhøjen boede der endnu en troldefamilie; **troldemor Bibi og troldefar Bo** samt troldebørnene **mini-Bibi og mini-Bo**. De var søde, frække, sjove og skægge at have i nærheden. Og der blev altid lavet løjer, når de var sammen med nisserne.

Fanget

Om dagen skulle nisse-Ole ud i skoven efter brænde, der skulle snittes til en ny reol til nisse-Ruth. Ole ville derfor tage lille Palle med sig på turen for at give nisse-Ruth lidt fred til at få lavet nogle ting derhjemme imens. Og lille Palle havde jo kun godt af den friske luft og af at komme ud at røre sig. De to nisser vandrede derfor afsted med hinanden og kom temmeligt langt væk hjemmefra. Ole bad Palle om at samle nogle pinde af en bestemt tykkelse, mens han selv huggede noget træ til og kom i sækken.

Efter lidt tid kaldte Ole på Palle for at se, hvor langt han var nået, men Palle svarede ikke på Oles kalden. Så brugte Ole nissefløjten. Heller ikke det hjalp. Imidlertid dukkede et lille ophidset egern op; "nissefar, nissefar", sagde det, "troldene kommer, pas på troldene, de er onde i sulet i dag". Men Ole kunne jo ikke gemme sig for troldene, før han havde fundet sin søn. Så nisse-Ole fortsatte sin søgen – uden held. Pludselig mærkede Nisse-Ole et slag i hovedet, så han så sol, måne og stjerner

danse for øjnene. Han faldt omkuld i de visne blade i skovbunden, og da han vågnede igen, lå han i midten af en stor kreds af trolde i alle mulige størrelser og aldre. Han prøvede at rejse sig, men troldene prikkede til ham med deres lange, sorte, spidse negle, grinede fjoget og ondskabsfuldt og holdt Palle op i benene over nisse-Oles hoved, alt imens de råbte til ham, at knægten skulle slagtes, parteres, steges over sagte ild og fortæres til deres selskab samme aften. *Samtidig faldt stjernestaven ud af Palles lomme!* Tak skæbne, tænkte nisse-Ole, imens hans stakkels hoved gjorde så ondt. "Hvad gør jeg?" tænkte han videre, men så fik han endnu et gok i nødden af en kæmpestor kæp, som en af troldene bankede ham med. Så gik nisse-Ole helt i sort; kort sagt; han besvimede.

Hjemme under egen gik nisse-Ruth rundt og følte sig underligt urolig. Hun vidste ikke af, at der var grund til at være urolig, men hun kunne mærke det helt ind i sjælen. Og da hun havde gået sådan det meste af dagen og nåede til aftensmaden, uden at hendes to kære "mandfolk" var dukket op, tog hun nissekunster i brug. Hun gik ind i soveværelset, fandt sin blankpolerede tryllekugle frem, gned på den med forklædet og kiggede dybt ind i den, mens hun mumlede en lang og indviklet remse af mærkelige ord. Så – pludselig – tonede et billede frem inden i kuglen af nisse-Ole og Palle. Og så så hun troldene. Hun slap straks sin kugle, pakkede den omhyggeligt ind og gemte den af vejen igen, og så styrtede hun om på den anden side af egen til Ana og Aksel for at bede dem om hjælp til at redde sine to kære fra de stygge trolde.

Nisse-Ana kunne straks se på sin søster, at der var noget grueligt galt, så hun halede hende med ind i nissebo, hvor nisse-Aksel hørte på Ruths ophidsede fortælling og fornemmelser, og så sagde han, at det vist var noget, som mandfolk skulle tage sig af. Derfor for han over til Otto ovre i den ene ende af stalden og satte ham hurtigt ind i sagen. Lidt efter kom både Aksel og Otto styrtende, og så satte de sig og lagde en plan for, hvordan

de skulle redde Ole og Palle ud fra troldhøjen, før de undergik en gruelig skæbne.

Nisse-Otto og nisse-Aksel fandt først deres tryllesten, så hentede nisse-Otto gæssene og satte dem ind i sagen, og dernæst fortalte de nisse-kvinderne, hvad de skulle gøre, hvis troldene også tog dem, når de ville prøve på at redde Ole og Palle.

Otto og Aksel satte sig op på gæssene, som straks havde erklæret sig villige til at hjælpe med redningsaktionen fra troldhøjen. Så fløj de derud og landede på toppen af denne, ganske stille og lydløst.

Nisse-Otto og nisse-Aksel *listede* sig ned ad højen på bagsiden og kiggede ind af et af de bittesmå vinduer. Inde i højen kunne de se den store forsamling af ophidsede trolde, der højlydt diskuterede og skændtes om, hvem der skulle slå de to nisser ihjel, og hvem der skulle partere og stege dem. Så så Otto og Aksel deres snit til at smutte ind i højen. De svingede

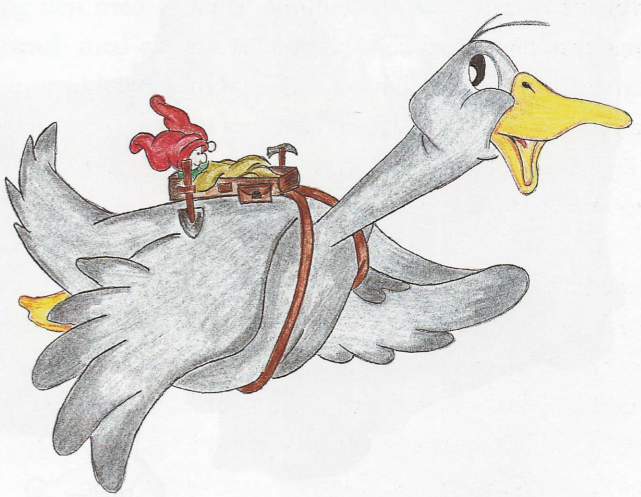

deres tryllesten og blev usynlige. Det kunne hjælpe dem i nogle minutter, og det var lige nok til, at de fik fat i Ole og Palle. Desværre gav Palle et skrig fra sig, fordi han ikke kunne se, hvem der hev fat i ham, og straks var troldene over dem igen. Og så virkede tryllestenene ikke længere. Nu kunne troldene også se de to nytilkomne nisser. De smaskede og slikkede sig om munden. Så var der mere kød til alle. Mums.

De startede med at binde nisserne sammen, så de alle fire sad med ryggen og skuldrene til hinanden og kiggede ud mod troldene. Og Ravn, den gamle ukronede, sure konge i troldhøjen, dirigerede rundt med alle de yngre trolde og brølede til dem, hvad de skulle gøre. Nogle skulle hente brænde til bålet, nogle skulle lave dyppelse til deres lækre "stege", andre skulle plukke blade og bær i skoven, så alle blev sat i gang med noget.

Imens sad den gamle troldemor, Ranva, og lurede snedigt på de fire nisser. Hun smaskede lidt, tog sig lidt til sine ømme gummer og kiggede så skævt til Ravn og sagde, at hun ikke havde lyst til nissesteg til aften, "for nisser var altid så seje". Og hendes tænder var ikke, hvad de havde været, så hun ville hellere have, at de unge fangede nogle harer og fasaner og plukkede og stegte dem til deres gilde. Ravn var vant til at adlyde Ranva, så han bad sin søn om at løslade nisserne. Og så rejste Ravn sig og gik over mod sin gode stol for at sætte sig. På vej derover fik han øje på stjernestaven, der lå på gulvet og glimtede og glitrede i skæret fra bålet inde i troldhøjen. Ravn samlede stjernestaven op, snusede til den og studerede den fra alle leder og kanter uden at forstå, hvad han kunne bruge den til. Men han tog den med sig og overrakte den til Ranva, som syntes, den var meget smuk med alle de fine farver og krystaller. Ranva gav Ravn et ordentligt smækkys for "gaven". Hun var ikke forvænt med gaver fra Ravn, som plejede at være en rigtig gnavpot.

Nisserne slipper fri

Nisserne blev selvfølgelig lykkelige over at blive sluppet fri. Mini-Bibi og Mini-Bo, som var de rareste af alle troldene, hjalp nisserne med at komme fri af de bånd, de var blevet bastet og bundet med, og Mia og Mads hentede mos og forbinding i skoven til nisse-Oles hoved, som stadig blødte og var slemt forslået. Og Palle fik også et troldeplaster på sin bule på hovedet. Nisse-Otto og nisse-Aksel havde det fint. De blev ikke gokket i nødden, de blev "bare" fanget og bundet, da de blev synlige.

Da de fire nisser igen var fri, skyndte de sig udenfor troldhøjen, hvor gæssene ventede på dem og hjalp dem op på ryggen. Og så fløj de nisserne hjem.

Derhjemme blev der stor glæde. De tre nisse-kvinder havde ventet sammen med længsel og ængstelse på deres mænd og søn. Og endelig, endelig var de nu hjemme igen i god behold. Og selvfølgelig blev der nu disket op med alverdens dejlige lækkerier for at pleje og passe de stakkels nisse-mænd, unge som gamle.

Ude i troldhøjen blev der røre og opstandelse, da de unge trolde, der var sendt ud i skoven for at samle tilbehør til aftenens festmåltid, vendte tilbage og så, at deres "festmiddag" var forsvundet. Men troldemor Ranva var ikke sen i optrækket til at sende bud efter andre lækre "stege" i stedet for; de unge troldemænd blev simpelthen jaget ud for at skyde harer, snepper og andet vildt, så aftenen blev reddet, trods ændringer i planen. Og troldemor var i ganske godt humør resten af den aften, fordi hun havde fået den fine stjernestav af troldefar. Hun gned på den med sine lange, sorte negle og kiggede ind i krystallerne på den for at se, om hun kunne se noget indeni. Hun frydede sig rigtigt.

Mini-Bibi og Mini-Bo tog selvfølgelig del i aftenens festmåltid ligesom de andre trolde, men da de var færdige med at spise, og troldebørnene løb ud for at lege skjul i skoven, stak Mini-Bibi og Mini-Bo af og løb ind til nisserne på Vildbjerggården. Og inde på gården i nissebo sad nisserne nu og hyggede sig sammen og fortalte om, hvem der havde gjort hvad, hvem der havde hjulpet dem og så videre, så de blev glade, da de så, at det var deres to troldevenner fra troldhøjen, der kom på besøg. Nissekonerne diskede endnu en gang op med flere lækkerier, og troldebørnene hyggede sig og legede med nissebørnene, indtil det var så sent, at solen var ved at stå op og hanen galede. SÅ måtte de hjem og sove i troldhøjen, hvis de ikke skulle have ballade. Og nisserne trængte også til en velfortjent søvn.

Mini-Bibi og Mini-Bo tog selvfølgelig del i aftenens festmåltid ligesom de andre trolde, men da de var færdige med at spise, og troldebørnene løb ud for at lege skjul i skoven, stak Mini-Bibi og Mini-Bo af og løb ind til nisserne på Vildbjerggården. Og inde på gården i nissebo sad nisserne nu og hyggede sig sammen og fortalte om, hvem der havde gjort hvad, hvem der havde hjulpet dem og så videre, så de blev glade, da de så, at det var deres to troldevenner fra troldhøjen, der kom på besøg. Nissekonerne diskede endnu en gang op med flere lækkerier, og troldebørnene hyggede sig og legede med nissebørnene, indtil det var så sent, at solen var ved at stå op og hanen galede. SÅ måtte de hjem og sove i troldhøjen, hvis de ikke skulle have ballade. Og nisserne trængte også til en velfortjent søvn.

Håndværker-nisser

Ida og Otto boede jo på Vildbjerggård nu sammen med deres børn, Pia og Peter. De havde indrettet sig i karlekammeret for enden af stalden. Otto var lige så flittig som nisse-Ole og nisse-Aksel. Og tit og ofte fulgtes de tre nisse-mænd ud i skoven for at hugge brænde og kløve træ, og hvad de ellers skulle lave af håndværk. Og så var de tre til at bære tingene hjem, hvilket gjorde det hele noget nemmere.

Nisse-Otto var i øvrigt en meget dygtig smed. Han kunne støbe de fineste ting ud af metal, som han fandt i menneskenes udhuse. Så smeltede han det om ved sin lille esse, som han egenhændigt havde opbygget for enden af stalden ved siden af den store ovn. Og på den måde kunne han forsyne alle gårdens nisser med forskellige metal-ting, som de havde brug for til deres mange daglige gøremål. Især var nisse-konerne glade for det, han lavede. For han havde nemlig fundet så meget metal, at han havde kunnet støbe gryder til kvindernes ildsteder. Og det gjorde jo madlavningen både mere spændende og varieret. Han lavede kroge til at hænge ting på, økser, spader, river, skovle, hakker, knive, ja, der var næsten ikke den ting, som nisse-Otto ikke kunne lave. Han var en knag, derfor var han også meget velanskrevet i nisse-kredse.

Han fandt også på ideen med en saddel til gåsens ryg, når nisserne skulle ud at flyve. Så sad man sikkert og godt, og man kunne ovenikøbet sætte sig ned i den dertil påsatte stofpose, som sikrede, at man ikke blev kold under flyveturen, og der kunne hænges ting på siderne af sadlen, fordi han havde støbt kroge og tasker og andre spændende ting på. Han var nissernes Georg Gearløs, kan man roligt sige.

Hvor er lille Palle?

Efter oplevelsen med troldene fra troldhøjen var der fred og ro i nisseboligerne i nogen tid, men en dag, hvor nisse-Ruth og nisse-Ole var stået tidligt op for at gå over i stalden og hente mælk hos Maren Malkeko til Palle, den frække, lille fyr, så listede de bare stille afsted, mens Palle sov. Men – men – men – da de kom tilbage igen med deres spande fyldt med dejligt, friskmalket mælk, var Palle pist væk. Ruth og Ole ledte og ledte. De kaldte, og de kiggede inde og ude, men væk var Palle. Ruth græd og blev så ulykkelig; "hvor er min lille dreng?" – græd hun. Ole trøstede så godt han kunne, og så gik han om til Aksel og bad ham om at gå med ud og lede efter Palle, for han mente ikke, at Palle kunne nå at være kravlet ret langt væk, selv om han var blevet meget hurtig og dygtig til at kravle, og her på det sidste var han oven i købet begyndt at kunne gå nogle skridt alene. Aksel tog selvfølgelig med Ole ud og ledte, og Ana gik om og trøstede sin søster så godt, som hun kunne. Hun hængte kedlen over ilden, så de kunne lave sig en kop te i ventetiden.

Ole og Aksel ledte alle vegne på gården, i stalden, i laden, men ingen steder så de skyggen af lille Palle. Så foreslog Aksel, at de brugte deres tryllekugle, derfor gik de hjem til konerne igen og bad Ruth om at

hente sin tryllekugle. Mens de sad der rundt om kuglen alle fire, tonede nu pludselig et billede frem af Palle; han så ud til at blive slæbt afsted bagefter en pindsvinemor, der gik mod skoven med sine små pindgrise. Palle havde åbenbart kravlet rundt og var kommet til at hænge fast med sin ble i en af pindsvinemors pigge, og nu blev han slæbt med ud mod skoven. Men uha! Samtidig kunne nisserne se, at to trolde nærmede sig pindsvinene, så nu var gode råd dyre! Ole og Aksel lagde hurtigt en plan, fandt deres flyvepinde, fik fat i gæssene og fik sat dem ind i sagen, og så fløj både Ole, Aksel og gæssene afsted mod skoven. Op over træer og buske gik det i vild fart, hu hej, hvor det gik. Og pludselig skræppede en af gæssene op og lagde an til landing. Lige ved troldhøjen gik pindsvinemor med sine pindgrise - og lille Palle slæbende bagefter. Mærkeligt, at hun ikke havde opdaget noget. Men det gjorde hun, da gæssene og nisserne landede. Gæssene fortalte pindsvinet, at hun havde "bagage" med, men pindsvinemor nægtede pure; hun havde KUN sine unger, sagde hun. Jamen, så se dog bagud, sagde gæssene, og så kunne pindsvinemor jo

godt se, at der var én på slæb. Hun sænkede piggene nederst på sin ryg, og så faldt lille Palle af, *bum*, lige ned på den hårde jord. Han vrælede i vilden sky og kravlede for fuld fart hen til sin farmand, nisse-Ole, som kun var lykkelig for at få sin søn tilbage i god behold. Han tog lille Palle på armen, svingede flyvestaven, og sammen med Aksel og gæssene fløj de nu tilbage til gårdens tryghed og hjem til nissemor, som også blev så glad for at se sin lille søn igen. Endelig kunne han få sin varme mælk fra koen, men han trængte også til et varmt bad efter den slæbetur.

Dagen efter denne hændelse fik nissefar travlt med at lave et gitter til deres dør, så de kunne undgå, at Palle forsvandt for dem en anden gang, hvor de bare var ovre for at hente mælk, korn eller andre fornødenheder andre steder på gården. Den lille fyr var så umådeligt nysgerrig, at Ole simpelthen valgte at lave en tremmedør som en ekstra dør til nisseboligen, så der altid var noget, der kunne holde lille Palle tilbage, hvis de ikke lukkede den tykke yderdør.

Pia og Peters nye seng

Henne i smedjen lød der hver morgen nogle dybe klonk-klonk lyde. Det var nisse-Otto, der var i gang med at smede en ny seng til børnene, Pia og Peter. Børnene var ved at vokse ud af deres babyseng, og nu skulle der laves en større, bredere og mere holdbar seng til dem, så de kunne ligge godt om natten. Otto havde været på jagt i bondemandens skrotbunke, og der havde han fundet en gammel pigekammer-seng, der var blevet kasseret af menneskene. Så havde han taget svejseværk og alle sine andre værktøjer med om til bunken, og der havde han så frigjort de dele, som han selv skulle bruge til at lave en ny seng til nissebørnene. Og Otto nøjedes ikke med at lave en seng, næ, der var både gesvejsninger og sengehimmel på. Der skulle sandelig ikke mangle noget, når det gjaldt de kære børn. Intet var for godt til dem. Og Otto kunne sit kram. Intet var

for svært for ham at lave. Han var en genial kunstner, når det gjaldt om at lave om på noget gammelt og få det til at ligne nyt. Og det lykkedes over al forventning med den fine seng, også.

Da den fine, nye seng var blevet anbragt på børneværelset, og børnene var puttet i seng, sad nisse-Otto og hyggede sig ved ilden sammen med nisse-Ida. Men pludselig sprang han op af stolen og sagde, at han troede, der var tyveknægte på besøg. Ida forstod ikke, hvad han mente, men Otto var sikker. Der lød en skramlen og en larm inde fra børnenes værelse. Otto lukkede døren op med et rask tag, og så kiggede han underligt på Pia og Peter. De lignede i ansigterne to små, søde, artige nissebørn, der sov sødeligt i deres fine, nye seng. Men! I fodenden så han FIRE PAR fødder. FIRE! Og de to af parrene var SORTE. "Hvad foregår her", tænkte Otto, og hev med et rask tag dynen af "de søde, små", for blot at opdage, at de "søde, små" var to nissebørn ved navn Pia og Peter og TO TROLDEBØRN; mini-Bibi og mini-Bo, der lå der og grinede nede under dynen. Troldeungerne havde simpelthen sneget sig ind, mens nissefar og nissemor var ved at bære den gamle seng ud og den nye seng ind. Og så havde de lige set deres snit til at hygge sig lidt med Pia og Peter og måske prøve en overnatning i nissebørnenes nye seng.

Først blev Otto bestyrtet, forskrækket og måske lidt vred, men så kom nissemor hen ved siden af ham og begyndte at grine, så tårerne trillede ned ad hendes runde kinder, og så kunne han såmænd heller ikke dy sig for selv at grine med. Så sagde nissemor til børnene og troldeungerne, at hun ville lave varm te og boller, og så kunne de komme ind til bordet og få det, når hun var færdig. Hun vidste jo godt, at hendes nissebørn holdt af at lege med mini-Bibi og mini-Bo, som var et par søde troldeunger, der godt kunne opføre sig ordentligt. Og hun havde såmænd heller ikke noget imod, at de overnattede hos dem, hvis blot de fik vasket deres sorte tæer først. Nisse-Ida mente, at hvis hun kunne opdrage troldeungerne til

at være ordentlige, så ville det sikkert smitte af på hendes indimellem noget uvorne nisse-børn. Men hun vidste godt, det ikke var uden sværdslag, at det kunne lykkes for hende. Og når de andre nisser på gården også hjalp til, så skulle det nok lykkes. De var trods alt ikke så gamle endnu.

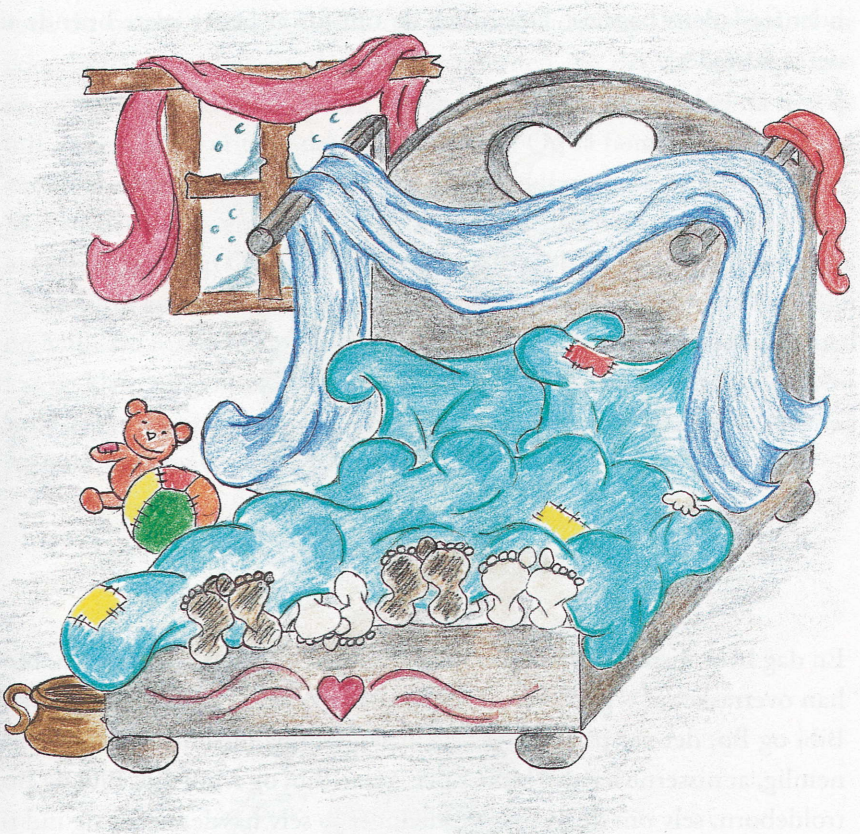

Trolde på spil

Vinteren tog til, og kulden mærkedes helt ind i de hyggelige nisseboliger. Nu måtte der lægges brænde på ilden, som måtte holdes vedlige, så de ikke kom til at fryse. Nisserne havde lavet deres egen lille brændestak udenfor ladens bagvæg. Der måtte de om for at hente mere brænde til deres ildsteder.

En dag hvor nisse-Otto var gået om for at hente brænde til Idas ovn, blev han overrasket af – gæt hvem! – Trolde, selvfølgelig. Denne gang var det Bibi og Bo, der var på spil. De ville hævne sig på nisserne, for de troede nemlig, at nisserne havde "kidnappet" Mini-Bibi og Mini-Bo, Bibi og Bos troldebørn, selv om de to små troldeunger jo selv havde sneget sig ind til deres nisse-venner. Derfor smed de en sæk over hovedet på nisse-Otto og førte ham med sig ud i skoven, hvor de bandt ham til et træ. Der kunne han så stå og fryse og sulte og risikere at blive ædt af nattens dyr, mens troldene godtede sig over det inde i troldhøjen. Samtidig undrede han

sig over, hvorfor julestjernen blinkede på himlen allerede? Det kunne da ikke passe. Men han kunne tydeligt se den gennem den sæk, han havde fået over hovedet. Underligt.

Det blev koldt for nisse-Otto at stå bundet op ad træet i skoven om natten, men heldigvis fandt Mini-Bibi og Mini-Bo, som jo var søde trolde, som du måske husker, nisse-Otto den følgende dag. Først forstod de ikke, hvad det var, der stod op ad træstammen, for det var bare lige som en rund, tyk pind med en sæk for enden. Men sækken talte! Så hev de lidt i sækken, og så talte den endnu højere! Og så fandt de ud af, at det var en af deres nisse-venner, der var blevet indfanget og bundet til træet. Så kan det nok være, at Mini-Bibi og Mini-Bo fik løsnet båndene og knuderne og hjalp Otto med at komme hjem til Ida og Pia og Peter igen. Nisse-Otto var slemt forkommen, da han ankom til gården, så Mini-Bibi og Mini-Bo måtte hjælpe ham helt hjem til Ida, som tog imod ham med kys og klem og gennede ham i seng med en varmedunk omgående, mens hun straks fremtryllede hans yndlingsret, så han igen kunne få lidt mad i sin slunkne mave.

Frække kat!

Næste morgen havde det sneet ganske forfærdeligt, så nisserne kunne knap nok komme ud af deres døre under den gamle eg. Derfor måtte nisse-mændene i gang med skovlene, så der kunne blive ryddet en sti, hvor de kunne komme frem og tilbage. Lidt senere på morgenstunden havde gårdskarlen heldigvis skovlet og fejet gårdspladsen fri for sne, så alle kunne komme rundt på gården.

Så gik Aksel over for at hente frisk mælk ved koen, men netop da han skulle til at gå ind ad kattelemmen i stalddøren, tog katten fat i hans hue og slæbte afsted med ham, hen over is og sne og toppede brosten, av, av,

av. Det gjorde rigtigt ondt i nisse-Aksels numse. Det vidste katten godt, det var derfor, den gjorde det. Den slæbte ham helt om på køkkenmøddingen, daskede til ham med kløerne og efterlod ham med skrammer, sår og ømme balder. Nisse-Aksel havde svært ved at rejse sig, så han råbte

og råbte på hjælp. Men der var ingen, der hørte ham; ingen der var ude i sådan et herrens vejr, han kylede snebolde ind på muren og hen mod egetræet – uden at nogen opdagede det. Så tog han sin fløjte i brug, det hjalp, for så kom musene pilende for at se, hvad der var galt. Da de så, hvad der var sket med deres nisse-ven, pilede de afsted igen for at hente nogle af de andre nisser for at få dem til at hjælpe nisse-Aksel. De fik fat i nisse-Ruth, nisse-Ole, nisse-Ana og i en af gæssene, og SÅ lykkedes det ved fælles hjælp at transportere den slemt medtagne Aksel hjem til nisseboligen.

Først lavede Ana et varmt bad med helbredende urter i til Aksel. Men da hun så, hvor slemt han var medtaget, sendte hun bud efter nisse-Ole og nisse-Ruth, som i mellemtiden var gået hjem til sig selv. Og da de så Aksels skader, tog nisse-Ole afsted efter doktoren. Han brugte flyvepinden og aftalte med en af gåsemødrene, at hun fløj med, så hun kunne bære doktoren hen til Aksel og Ana og hjem igen. Og selv nissedoktoren syntes, det så slemt ud med Aksel. Han tog derfor afsted med nisse-konerne ud i skoven, hvor de gravede mos og forskellige slags bark frem, både noget til at hele sårene og tage smerterne. Og så tilbage igen for fuld fart for at behandle den stakkels Aksel, der nu lå i sin seng og klagede og ømmede sig. Men heldigvis var nisserne dygtige helbredere, så 14 dage senere var Aksel kommet sig helt efter sit "sammenstød" med katten, og nu pønsede han på hævn. Katten skulle have en lærestreg. Men samtidig var han dog bange for, at den skulle finde på at gøre andre nisser fortræd også, så nisse-Aksel besluttede sig for at drage ud til troldhøjen for at forespørge, om han kunne få hjælp hos troldene, som han vidste, hadede katten, om nogen.

Hævn over katten

Nisse-Aksel informerede nisse-Ole om sin plan, og så tog de to sammen afsted for at finde hjælp hos troldene. Men de vidste godt, de skulle passe på, for hvis de på nogen måde kom til at drille troldene eller lyde, som om de selv ville hævne sig over troldenes narrestreger over for nisserne, så kunne nisserne risikere at blive taget til fange og i værste fald at blive stegt over sagte ild som aftensmad for troldene. Så de gik omhyggeligt og varsomt til værks.

Inden for i troldhøjen var Mons og Mona i færd med at lære ungtroldene kunster som at flyve, at trylle, at narre katten, at stjæle fra musene og egernet og en masse andet trolderi. Og nisserne vidste godt, at Mons og Mona ikke var de værste at henvende sig til, når det gjaldt fællesprojekter. Så nisse-Aksel og nisse-Ole gik side om side hen og stillede sig i yderkanten af cirklen af troldeunger, der stod opmarcheret rundt om Mons og Mona. De kiggede på hinanden, Aksel nikkede til Ole, og Ole rømmede sig højt, godt og grundigt; "hm hm hmmmmm"! Og så holdt troldene mund – alle på én gang, og alles blikke vendtes mod de "indtrængende" i troldhøjen, hvorpå Mons spurgte fredsforstyrrerne, hvilket ærinde de kom i. Cirklen af trolde åbnede sig en smule, så nisserne kunne træde lidt frem og med høj og tydelig røst fremlægge deres ærinde. Og det kunne troldene lide. Det var lige i deres ånd. Selvfølgelig ville de hjælpe nisserne med at give katten en grundig lærestreg. Det manglede bare. Katten havde nemlig også fornylig haft fat i Mini-Bibi og havde forsøgt at bide hende. Så de ville hellere end gerne hjælpe med at straffe skurken.

Nisserne foreslog, at Mons og Mona og nisse-Aksel og nisse-Ole holdt et møde for at aftale, hvad der skulle ske med katten. Inden dette kunne afholdes, måtte Mons og Mona lige være færdige med deres "undervisning"

af ungtroldene, og nisserne ville gå på jagt i skoven efter ting og sager, der kunne bruges til deres forestående "projekt kat".

Aksel og Ole begav sig derfor ud i skoven og gik rundt omkring og så efter spændende, brugbare ting og sager. Pludselig standsede nisse-Ole mellem to meget høje fyrretræer. "Her er stedet, hvor vi skal have katten hen", sagde Ole. Og så forklarede han Aksel, hvad han tænkte på at gøre med katten. Sammen med troldene skulle de overraske og binde katten, og så skulle den slæbes ud i skoven, hvor den skulle bindes mellem de to høje fyrretræer. Halen til det ene træ og forpoterne til det andet træ. Og så ville de smøre harpiks på næsen og på maven af den og snurre den rundt i de reb, de bandt den med i hver sin ende. Dernæst ville de strø kløpulver på maven og næsen af den frække kat, og så kunne den sidde der nok så nydeligt og døje med klister og kløe uden at kunne gøre noget

udover at jamre højlydt. Når den havde beklaget sig længe nok, skulle troldene gå hen til den og se, om der stadig var liv i den ved at prikke den med pindsvinepigge. Det ville selvfølgelig også gøre ondt, men den skulle jo have en lærestreg, og det var ikke spor værre for katten, end det var for nisserne, når katten havde sat tænderne i dem, så sådan måtte det blive, mente nisserne.

Aksel og Ole samlede en hel del harpiks sammen og kom det i en af deres poser, som nissekonerne var så dygtige til at lave. Så bandt de knude på og ledte videre. Kløpulveret kunne de få hjemme hos nisse-Ruth, hun havde altid en masse spændende på lager, som hun samlede i skoven og omkring gården året rundt. Og pindsvinepiggene samlede de ind henne ved pindsvinemors bo. Der lå der flere afstødte pigge, som hun sagde, de gerne måtte tage. Så nu var nisserne klar til projektet. Nu skulle de bare have troldene til at hjælpe sig med at indfange den forbistrede kat.

Mons og Mona var blevet færdige med deres undervisning af ungtroldene og var klar til at "rykke ud". De tog deres flyvekoste og jog afsted hen til nisserne ved gården, hvor de havde aftalt at mødes omme ved møddingen.

Da både nisse-Ole, nisse-Aksel, Mons og Mona var ankommet, gik de indenfor i hjørnet af laden og satte sig for at diskutere fremgangsmåden på deres fælles plan: Først og fremmest skulle de have en aftale med et par af de allerhurtigste mus. Musene skulle have til opgave at lokke katten frem. Og samtidig skulle nissemor have stillet en skål fløde frem til katten, så den på alle måder blev lokket frem fra sit skjul. Som aftalt så gjort. Nisse-Ole smuttede hjem til nisse-Ruth og fik hende sat ind i planen og hun smuttede så over i stalden for at hente fløde til katten. Fløden hældte hun op i en lille bitte skål, som hun normalt brugte til musene, så var der mere at lokke katten med; lugten af mus! Skålen skulle hun

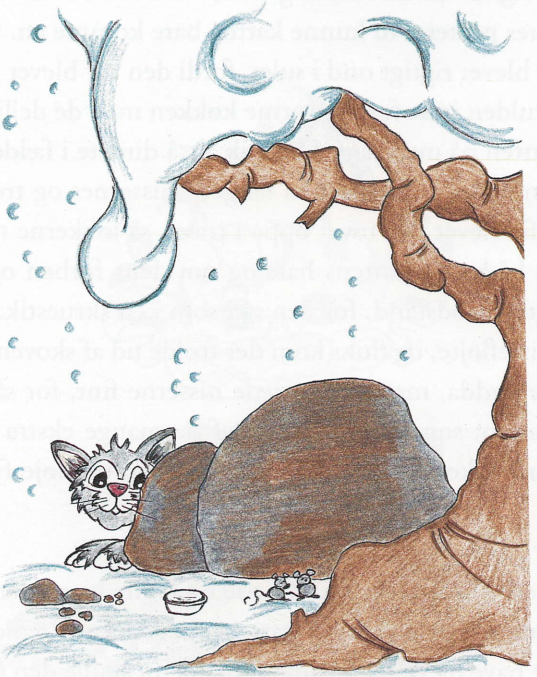

stille lige ved siden af den store rådmandssten uden for deres hoveddør. Nisse-Ole og nisse-Aksel skulle i mellemtiden være klar oppe i den store eg med et stærkt tov med løkker i hver ende. Løkkerne blev firet ned, så de hang og dinglede lige over det sted, hvor de havde beregnet, at katten ville komme. Og de ventede – og ventede – og ventede.

Pludselig gik døren op ovre i gårdens hovedbygning, stuepigen smed katten uden for og skældte den huden fuld. Nu havde den igen stjålet hendes nylavede frikadeller inde på køkkenbordet, den skulle skamme sig, føj, sådan en uartig kat. Nu kunne den bare passe sig selv uden døre, den skulle i hvert fald ikke have lov at være inde i køkkenet hos hende mere.

Det var lige "signal" til nisserne og troldene. Med ét var de alle lysvågne og klar på deres poster. Nu kunne katten bare komme an. Og det gjorde den. Den var blevet rigtigt ond i sulet, fordi den var blevet jaget ud i sneen og vinterkulden inde fra det varme køkken med de dejlige frikadeller. Så nu ville katten på musejagt. Den gik altså direkte i fælden. Hen imod den store sten og bum, så var den fanget i nissernes og troldenes fælde. De to nisser fik hevet til i tovet oppe i træet, så løkkerne nu snørede sig helt sammen både om kattens hale og om dens forben og snude. Den kunne ikke gøre modstand, for den sad som i en skruestik. Og så brugte nissefar sin nissefløjte, og fluks kom der trolde ud af skoven. Og der kom rigtigt mange endda, men det passede nisserne fint, for så stod de ikke alene med katten, som nu ved hjælp af de mange ekstra troldehænder blev fragtet ud i skoven og bundet fast mellem de høje fyrretræer, helt efter planen.

Troldene hujede, trampede, brummede og hvinede, så alene det var nok til at skræmme livet halvt ud af katten. Men det var troldene ligeglade med. De ville have hævn over Mini-Bibi. Så nu skulle den forbistrede kat få kærligheden at føle. Derfor tog de fat i hver sin ende af rebet og snurrede og snurrede og snurrede det rundt, og katten kunne jo ikke andet end at følge med rundt. Den var totalt rundtosset, øjnene *rullede* rundt i hovedet på den, tungen hang ud af munden, og den bad om nåde, nåde. Men den fandt ingen nåde.

Nyt katte"look"

Så gik troldene i gang med næste del af planen. De tog harpiksen fra nissernes poser og smurte katten ind i skidtet. Det var noget rigtigt limstads. Derefter dryssede de kløpulver på næsen og maven af kræet, og katten hylede, hvæsede og peb, for det var jo ganske ulideligt. Og så lod de i øvrigt katten hænge der mellem træerne natten over, men næste dags morgen kom en jæger forbi og fandt det stakkels kræ. Han skar den ned og bar den hjem til gården, hvor folkene tog sig af den. Men dens straf var ikke ovre endnu. For på grund af harpiksen, som jo ikke kan vaskes af med vand og sæbe, hvilket var lige præcis, hvad køkkenpigen først forsøgte sig med, uden held, så måtte hun i gang med en tættekam for at få fjernet kløpulveret. Og til sidst tog hun fåresaksen ude fra skuret og klippede det meste af pelsen af katten. Åh, hvor var det ydmygende. Større straf findes vist ikke for en kat end at få klippet pelsen af. Føj for en ulykke.

Og som om det ikke var nok, så blev katten drillet af alle de andre dyr på gården for det "nye look". Hønsene hakkede efter den, gæssene nappede den i skindet, musene bed den i halen og i ørerne, når den sov, uglen skreg den ind i hovedet om natten, duerne på dueslaget klattede den i nakken, køerne sendte kokasser afsted lige efter katten, hesten prustede og trampede ad den. Man må sige, at katten havde fået sin straf. Nu kunne alle kun håbe på, at det ville hjælpe på dens opførsel i fremtiden. Men det ville tiden jo vise!

Juleforberedelser

Tiden gik hastigt både hos nisser, trolde og mennesker, og nu skrev man allerede den 1. december. Julemåneden begyndte og dermed alle forberedelserne til den store fest.
Inde i menneskenes køkken var der hektisk aktivitet. Der skulle både slagtes, bages, koges, syltes, brases, steges, saltes og sydes til den store aften. Og på gården havde man tradition for, at alt skulle være hjemmelavet. Og man tilkaldte kogekoner ude fra de andre gårde til at hjælpe og gå til hånde i køkkenet for, at man kunne nå det hele.

Selv om vejret var koldt, og det indbød til hygge inden døre, så måtte nisserne dagligt over til menneskenes bolig og følge med i, hvad der foregik. Men nisse-konerne skulle også se, om der mon ikke kunne falde noget godt af til dem, ligesom der altid gjorde til dyrene i julemåneden. Det var, som om gårdejeren var i meget bedre humør, når julemåneden begyndte. Han grinede højt og larmende, havde mange af egnens andre beboere på visit, enten for at ønske glædelig jul eller for at tigge lidt penge, så der var til lidt julesul til deres sultne familie. Som regel gav han til de, som trængte, men hvis nogen havde været for næsvise eller havde lavet noget kriminelt i løbet af året, så fik de ingenting. Så måtte de gå derfra med bøjet nakke, hatten i hånden og en trist mine. Gårdejeren var en meget retskaffen mand. Der skulle være orden i sagerne. Og i julen skulle alle være gode ved hinanden og opføre sig ordentligt.

Hos nisserne herskede der lige så stor travlhed. Nissemor Ruth og nissemor Ana hjalp hinanden med at lave saltlage til flæsk og pølse ude i store fine dritler; smukke tønder der var lavet af deres dygtige håndværkernisser. Og så skulle de have samlet æg og mælk ind og have hentet korn i laden, så de kunne få det malet og bagt kager og brød til hele

julemåneden. Nissebørnene blev passet ved de forskellige nissemødre på skift, så alle havde en chance for i fred og ro at få gjort de nødvendige juleforberedelser.

Nisse-Ida svedte over strabadserne. Hun var i gang med at kærne smør til samtlige gårdens nissefamilier, og så skulle hun lave surmælk og ost, så hun havde virkelig fået sin sag for. Vi må jo huske, hun ikke altid havde

været den bedste til madlavning. Men hun var bestemt ved at komme efter det, nu hvor hun jævnligt havde været i "skole" hos nisse-Ruth, som var en af egnens allerdygtigste nisse-kogekoner gennem flere hundrede år. Og det sagde ellers ikke så lidt.

Nisse-Ole havde taget Palle med sig på et bræt, som han havde bundet et stærkt tov i, så det kunne fungere som en slags slæde for den bette mand. De tog afsted med gode madpakker og teblade til at lave varm te af, når de kom til skoven. De havde lovet de andre nissefamilier og mor Ruth at hente grankogler, fyrregrene med mos, birkebark og de bær på grene, der endnu var tilbage trods frosten og sneen. Men alt sammen skulle det bruges til at lave fine juledekorationer af.

De ankom til skoven og begyndte at indsamle de forskellige ting, som de kom ned i deres medbragte lærredssæk. Men midt under afbrækning af en stor flage birkebark lød der et "halloooooo" mellem træerne. Nisse-Ole og Palle *for* forskrækkede sammen og kiggede sig omkring for at finde frem til lydkilden. Og så grinede de begge to og åndede lettede op. De havde jo lige frygtet, at troldene var på spil. Men nu så de til deres glædelige overraskelse, at det "bare" var nisse-Otto, der var ude at samle træ ind til at skære figurer ud af til julegaver. Pyh. Godt det var Otto. Så kunne de da følges, foreslog de, og så føltes det mere sikkert, end når man kun gik en eller to sammen. For man vidste aldrig med troldene. Nogle af de unge trolde *kunne* være søde og rare, men de fleste af de voksne trolde var bestemt ikke til at spøge med, og derfor undgik nisserne altid troldene, hvis de kunne komme til det.

Hjemme på gården var en af pigerne i huset blevet sendt over i det lille kammer ved laden for at lave tællelys og tage fedt fra til tællepråsen. Det var noget af et arbejde. Og som regel gik de over til den store sten og kaldte lavt og forsigtigt på nisserne, når de gik i gang, så nisserne også

kunne få del i de små tællelys, der jo passede bedst til dem. Pigerne på gården havde vidst i mange år, at det var vigtigt at holde sig gode venner med nisserne, for så havde man nogen til at hjælpe og beskytte sig hele året mod troldtøj, som de kaldte troldene. Så kom nissekonerne farende ud af deres boliger, så de alle sammen kunne følge med pigerne over i tælle-kammeret og få små lys med hjem til nisseboligerne.

Juleforberedelserne fortsatte i høj grad. En dag gik gårdejeren ud i skoven og fældede et sødt, lille juletræ, som han satte op i en krukke med jord uden for gårdens hoveddør. Træet pyntede han med en stjerne i toppen og nogle istapper på grenene, så kunne det stå der og se smukt ud. Ved siden af træet satte han en gammeldags tællelampe med en lille tællepræs i. Den lyste så dejligt i den hvide sne om vinteraftenerne, hvor mørket ellers var sort som beg.

Konen på gården bandt de smukkeste kranse af gran, små bitte fine røde æbler, lidt bær og mos og nogle kristtjørngrene, og så blev de hængt op forskellige steder på gårdens døre i fine røde silkesnore. Der skulle fejres jul helt ud i stalden og laden, dyrene skulle også mærke julen. Sådan havde det altid været der på gården.

Når konen var færdig med at binde sine kranse, lagde hun som regel resterne af sine binderier udenfor døren og fløjtede et par gange. Så vidste nissekonerne, at det var deres signal om, at så kunne de bare komme frit frem og tage, hvad de kunne bruge. Det, syntes nisserne, var en dejlig skik. Og nissekonerne var lige så dygtige som konen på gården. De lavede mindst lige så smukke, bitte små julekranse, som de hængte på deres døre. Blot plejede de at hænge dem på indersiden, så de kunne glæde sig over dem hele julemåneden, og ikke kun når de skulle uden døre. Menneskene havde jo som sådan ikke nogen glæde af nissernes julepynt. Foruden ved alle kransene skulle nissemødrene jo også pudse alle deres

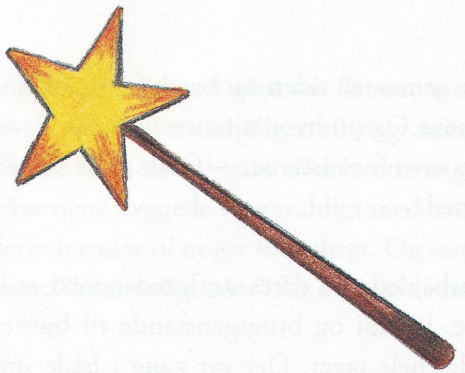

ting og sager; de plejede at polere deres tryllesten, flyvestavene og især stjernestaven plejede at blive poleret og pudset, så den skinnede fint, til den skulle tænde julestjernen højt oppe på himlen.

Men – men – men – da nissekonerne kom til at skulle pudse stjernestaven – var den væk. Helt og aldeles væk. De var forfærdede. Nissemændene blev sat ind i sagen, og der blev sat en eftersøgning i gang. Alle måtte deltage. Det var noget af det værste, der kunne ske, for uden stjernestaven kunne det ikke blive jul, hverken hos mennesker eller hos nisser. Der blev ledt ude og inde, i laden, på høloftet, i stalden, i nisseboligerne, alle steder, hvor nisserne kunne forestille sig at staven skulle være lagt. Men intet steds var den at finde. Det var frygteligt. Der måtte lægges en plan – julen måtte og skulle reddes.

Der foregik så meget i julemåneden, så nissebørnene sov trygt og godt hver nat. Og det var de voksne nisser glade for, for de havde travlt; ikke nok med at der skulle laves mad, bages, steges, saltes og sydes. Der skulle jo også sys og strikkes julegaver til alle rollingerne. Og hvis der var noget, nissekonerne kunne, så var det at sy, nørkle, strikke, hækle, lave lædersko og veste, karte uld, væve og brodere. De var simpelthen så dygtige, at det var en fornøjelse at se, hvordan de fremstillede den ene smukke ting til gave efter den anden. Og alt skulle jo gemmes til side, før de små fik

øjne igen om morgenen. Så tiden var barsk for de voksne, for de fik ikke megen søvn i øjnene.Og nu hvor stjernestaven var blevet borte, blev det til endnu mindre søvn for nisserne. – Godt at de havde sovet det meste af november måned.

Nissemændene arbejdede på deres værksteder med at lave grej til julegaver til konerne, legetøj og brugsgenstande til børnene og brugsting til familierne i det hele taget. Der var gang i både smeden, tømreren, snedkeren, bødkeren, træskæreren, guldsmeden og en lang række andre spændende fag. Smeden – det var nisse-Otto - smedede nye lysestager, nye skeer, gafler, knive, økser, sakse og hvad der ellers var behov for af redskaber. Tømreren – nisse-Aksel - lavede fine små trækasser til at opbevare forråd i – og hylder til at stille kasserne på. Snedkeren – det var også nisse-Aksel - lavede fine dekorative pynteting af træ til boligerne, slæder til børnene, trillebøre og trækvogne til nissefædrene, når de hentede træ i skoven. Bødkeren – det var sandelig også nisse-Aksel - lavede de fineste tønder (dritler) til at salte og syde i, og til at opbevare øl i. Træskæreren – ja, også det var nisse-Aksel - lavede smukke trækar, træskåle, træskeer, men han kunne også lave træsnit, som kunne hænges op på væggen, og som lignede fine billedmotiver. Guldsmeden – nisse-Ole, som også var nissernes alt-mulig-mand - smedede menneskenes "guld-affald" om til fine smykker til nisse-kvinderne og nisse-pigerne. Og sådan havde alle nisserne hver sine fagområder, som de var meget dygtige til at håndtere.

En dag, hvor det var nisse-Idas tur til at tage sig af alle nisse-børnene, samlede hun dem rundt om sit store, fine spisebord, som nisse-Otto selv havde lavet engang for mange år siden. Hun gav dem derpå hver sin opgave; de skulle fremstille et eller to små kort hver, lavet af tynde, tørrede bøgeblade, hvorpå de skulle komme lidt harpiks og drysse det med enten hakkede nødder, mandler eller andre små ting. På den måde kunne de "skrive" en julehilsen til en, de holdt af. Og ofte var modtageren af

sådanne personlige julehilsener så glad for denne, at den blev indrammet og hængt op på væggen i nisseboligen til evigt minde om den "søde, lille nisse", der havde lavet det til ham eller hende engang for mange år tilbage. Og nissebørnene hyggede sig gevaldigt med det, for de elskede at få lov at bruge deres hænder til noget fornuftigt. Og samtidig havde de jo pludselig deres egne "hemmeligheder" for de voksne indtil juleaften.

Store slagtedag

Dagen efter var det store slagtedag på gården. Da kom slagteren og slagtersvenden kørende ind på gårdspladsen med deres vogn med to store, smukke jyske heste foran. Hestene dampede og prustede, for det var hårdt at trække vognen gennem de store snemasser. Men dyrene havde det godt og fik frisk vand fra brønden, da de kom ind i gården og standsede, og derefter fik de deres muleposer på med frisk havre i, så de blev bestemt også behandlet med omhu og taknemlighed for det arbejde, de udførte.

Slagteren og slagtersvenden var begge et par ordentlige mandfolk. De vejede omkring 150 kg hver, så de kunne godt kaldes sværvægtere. De havde nogle overarme, der kunne skræmme livet af selv den største og stærkeste af alle kogekonerne i sognet. Men de havde humor, og så røg de cigarer og havde sorte hatte på hovedet. Bowlere, kaldte menneskene deres hatte. De tog deres store slagterforklæder på og hev knivpakken frem og begyndte at slibe deres knive. Så kom gårdejeren ud og hilste på, efterfulgt af fruen på gården. Hun kiggede spændt op i vognen og smilede og nikkede tilfreds, da hun så de to fede slagtesvin og de 5 gæs, der lå bundne og parat til at få den "sidste olie". Gårdens kokkepige kom styrtende til også, så nu var gårdspladsen efterhånden ved at være fyldt med mennesker. Kokkepigen kaldte på køkkenhjælperen og sammen bar de den store, nyskurede slagtebænk frem til slagterne og gjorde fade og tønder klar til at tage imod de nyudskårne kødstykker.

Nisserne holdt sig i ro i deres boliger, mens alt dette stod på. De havde ikke lyst til at blive løbet over ende af alle disse store mennesker. De vidste, at de – når slagtningen var vel overstået – kunne gå over til køkkenpigen, som så ville følge dem til fadeburet, hvor de ville få deres del af julesulet. De blev aldrig glemt. Netop derfor tog de det med ro. Men de

holdt alligevel spændte øje med hele menageriet, mens det stod på. Det gav et lille sus i maven, og alle glædede sig til den herlige julemad, som, de vidste, ville blive resultatet af al denne virak.

Nogle dage efter store slagtedag så nisserne katten komme listende. Den så ynkelig ud; næsten ingen pels, fyldt med ar i skindet og slet ikke så kæphøj, som den plejede at være. Nisserne frydede sig, det så ud til, at deres lille lærestreg havde haft den ønskede effekt. De syntes, det var en hel lettelse, at de ikke mere skulle frygte den. Men! De skulle nu passe på alligevel. For ganske var kattens pels endnu ikke vokset helt ud, og ganske vist havde den stadig tydelige ar efter alle de prik, den fik med pindsvinepiggene, men den var lige så snu og ond, som den plejede at være. Den prøvede bare på ikke at vise det, for så kunne den jo ikke så let narre hverken troldene eller nisserne.

Nisse-møde

Nisserne mente nu, at det var på tide at samles oppe på det gamle høloft over laden, så nisse-Ole sendte bud med musene, som løb rundt til alle nisserne på gården, store som små, og indbød dem til "nisse-rådsslagning", som han kaldte det. Og det gjorde de så. Nisse-Ole og nisse-Otto hjalp hinanden med at samle halm sammen, så nisserne kunne sidde lunt og godt, og nisse-Ruth, nisse-Ana og nisse-Ida hjalp hinanden med at slæbe drikkevarer og nybagte kager op, så alle fik lidt til maven og ganen. Og sikke en forsamling de efterhånden var blevet, når alle var samlet deroppe; nisse-Ruth, nisse-Ole og lille Palle, Ida og Otto og Pia og Peter, Ana og Aksel. Indtil videre var de altså i alt 9 nisser på Vildbjerggård. Det var mange. Men de hyggede sig med hinanden, og det var det vigtigste, og nissekonerne delte varm te og nybagte kager ud til alle, så der lød en smasken og gumlen, mens de nød de dejlige sager. Og så rejste nisse-Ole sig og holdt en lille tale og udbad sig de andres meninger og bidrag. Ikke mindst var det vigtigt, at de snart fandt stjernestaven, hvis de skulle nå at redde julen. Der måtte lægges en plan.

Nisse-Ole sagde, at næsten halvdelen af december var gået, og nu var der kun 14 dage tilbage til jul, så de var ved at have lidt småtravlt, ikke mindst når det gjaldt om at finde stjernestaven igen. Nu måtte alle simpelthen hænge i, hvis de skulle nå at få en rigtig dejlig jul med hinanden og med musene og gæssene, og måske også med deres mindste venner ude fra troldhøjen. De sidstnævnte ville han dog ikke tage for givet til festen, men de var velkomne, hvis de dukkede op, sagde han – og hvis vi altså når at finde stjernestaven. De små trolde kunne jo ikke gøre for, at de gamle trolde var nogle sure, arrige starutter, der ikke var til at have med at gøre. De gamle trolde kunne bare passe sig selv, så skulle nisserne nok gøre det samme.

Nisse-Ole havde længe gået og tænkt over, hvordan de kunne hjælpe menneskene på gården, fordi menneskene hjalp dem. I hvert fald nogle af dem. Køkkenpigen tænkte for eksempel altid på nisserne, når hun var ude med noget på gårdspladsen, og malkepigen og stuepigen gjorde lige sådan. Gårdejeren skiftede jævnligt lune, og det samme gjorde hans kone, så de var ikke altid lige søde ved nisserne, selv om de vidste, at nisserne hjalp dem, når der var behov derfor. Men nisserne var ved at komme i julehumør, så tiden var inde til at gøre årets gode gerninger. Så var nisse-Ole nemlig overbevist om, at det ville lønne sig den resterende del af året.

Nisse-Ole fremlagde derfor en plan, der lød på, at de forskellige nisser fik hver en opgave, de skulle sørge for at løse i løbet af den næste uge, så

de kunne nå at få dem gjort klar til de skulle til julefest i menneskenes stadsstue, der hvor juletræet blev sat ind og pyntet til selve juleaften, og hvor katten var forment adgang, men hvor de altid lukkede lemmen op for musene og nisserne og inviterede dem med til julefesten. Især børnene elskede nisserne og musene.

Der var ikke noget, der var bedre, end når nisserne troppede op i samlet flok. Så blev der gang i julefesten. Så sang og spillede de, så det var en lyst, og menneskene blev glade og søde ved hinanden, og sådan skulle en rigtig juleaften jo være.

Det næstbedste var den gode julemad. Ikke nok med, at nissekonerne havde forberedt deres egne julemenuer, men nisserne fik også del i menneskenes, fordi køkkenpigen sørgede for at sætte et stort fad risengrød med kanel og smørklat i til side til nisserne, plus et stort fad med flæskesteg, gås, brune kartofler, rødkål, svesker og lækker, brun sovs. Og så var der jo også juleøl til nisserne. Jo, køkkenpigen var den bedste i verden, syntes nisserne. Derfor skulle hun også have en helt speciel gave i år.

Det tredjebedste var, når nisserne fik deres småbitte gaver fra menneskene. Det var så spændende at pakke op. For det første var der altid fint papir og sløjfe om, og nissernes navne stod skrevet med sirlig skrift på de små sedler, der var sat fast på pakkerne. Jo, der var juleglæde i nissehjerterne, når de nåede dertil. Og sådan skulle det være igen i år, lige som alle de foregående år. Ingen skulle snydes, ingen skulle gå triste i seng julenat uden at have fået en lille gave eller opmærksomhed. Det skulle de nok sørge for.

Nisseflokken, der omgav nisse-Ole, nikkede og mumlede bare samstemmende, da de hørte hans klare besked. De havde ikke noget at brokke sig

over, kun gode ideer at bidrage med. Så nisse-Ole gik derefter i gang med at uddelegere opgaverne:

1. Til gårdejeren skulle der laves en dejlig flaske nisse-bryg; den opgave skulle Ana klare.
2. Til gårdejerens kone skulle der laves rosenolie; det skulle nisse-Ruth klare.
3. Til kokkepigen skulle der laves nye grydelapper; det blev nisse-Ida sat til.
4. Til køkkenpigen skulle der også laves et varmt halstørklæde, det blev nisse-Anas opgave at få det hæklet.
5. Til stuepigen skulle der laves rosencreme i en lille krukke, det blev også nisse-Ruths opgave.
6. Til malkepigen skulle der laves en lille pose pebermyntepastiller, det kom nisse-Ida til.
7. Til gårdskarlen skulle der laves en lille flaske myntesnaps, det kom nisse-Ole til.
8. Til gårdejerens to børn, Janus og Jane, skulle der laves to poser flødekarameller. Det kom nisse-Ida også til at lave.
9. Foruden disse opgaver skulle der jo laves gaver til nisserne selv og til musene og egernet og de fire søde troldeunger fra troldhøjen. Så nisserne kom ikke til at kede sig. Og nissebørnene blev sat til at lave fine kort af smukke, tørrede blade, som de dekorerede med skovens pynt og sendte med gæssene til deres slægtninge, så de kunne få en julehilsen fra Vildbjergnisserne også denne jul. Så håbede nisserne på Vildbjerggård selvfølgelig, at der også kom noget med tilbage. Det var altid spændende at se, hvad gæssene bragte med sig tilbage efter sådan en flyvetur.

Mavekvaler og nissebabyer

En morgen i den tredje uge i julemåneden vågnede nisse-Ana op og havde det forfærdeligt. Hun følte sig syg og dårlig og kunne hverken spise morgenmad eller stå på sine ben, hun troede, hun var ved at få hold i ryggen, så nisse-Aksel blev så bekymret, at han lavede både dejlig varm te og hentede brød med honning til hende. Men lige meget hjalp det. Nisse-Ana blev liggende i sin seng. Imens gik nisse-Aksel ud til gåsemor og bad hende sende bud efter nissedoktoren, for han kunne ikke få nissemor til at stå ud af sengen, og hun var så dårlig, så dårlig, fortalte han til gåsemor, som straks fløj afsted og hentede nissedoktoren. Da gåsemor så kom tilbage med nissedoktoren på ryggen, hoppede han hurtigt ned og fulgte med nisse-Aksel ind til nisse-Ana. Han lyttede til hendes hjerte, han kiggede hende i øjnene og ørerne og i halsen, men der var ikke noget at se. Så kiggede han hende på maven og sagde, at han syntes, den var lidt rund i det. Ja, smilede nisse-Ana, det syntes hun også, den var. Doktoren fortsatte sine undersøgelser og bagefter kom han ud til nisse-Aksel og bad ham om at gå ind til nisse-Ana med det samme. Nisse-Aksel blev helt nervøs ved denne besked fra den kære doktor, men da han trådte ind i soveværelset og gik hen og satte sig på sengekanten ved Ana, så smilede hun over hele femøren og så med glade øjne på Aksel og fortalte ham så, at de skulle have "småfolk".

Nisse-Aksel troede knapt nok sine egne ører, men det var sandt, så han hoppede og sprang ud i stuen og dansede rundt med deres kære doktor, som bare dansede med og ønskede tillykke og fortalte nisse-Aksel, at han nu måtte passe godt på nisse-Ana og aflaste hende, så hun ikke blev overanstrengt, for det så ud til at skulle være tvillinger, de fik. Og så blev Aksel bare endnu gladere og strålede som en sol, sprang rundt og sang, så det kunne høres over til alle de andre nisser på gården. Disse indfandt sig

derfor lidt efter lidt for at ønske tillykke og tilbyde deres hjælp, hvis der blev behov for det. Og nisse-Aksel og nisse-Ana takkede rørte for deres omsorg. Det var da den bedste julegave, Aksel kunne få af Ana, tænkte han. Han havde det næsten, som om han var blevet 100 år yngre og havde fået endnu flere kræfter, end han plejede at have, og han var ellers ingen svækling.

Dagene gik og Ana fik det igen bedre og kunne atter stå ud af sengen om morgenen, men hun tog det lidt mere med ro, nu hvor hun kendte årsagen til de besværligheder, hun lige havde været igennem. Men hun tog dog fat med frisk mod på de opgaver, der var hendes i forbindelse med juleplanerne.

Og Anas søster, Ruth, som jo boede væg om væg med hende og Aksel, tilbød at hjælpe lige så snart, hun fik behov for det. Hun skulle bare sige til eller banke på væggen, så skulle hun være der "som en mus".

Ruth selv havde vældig travlt. Hun skulle jo også have lavet sin del af juleopgaverne: Hun gik derfor ind i sit forrådskammer og hentede de fine, tørrede rosenblade, der stadig duftede så skønt af hybenroser. Og så tog hun en masse andre ingredienser med, som hun skulle bruge til at lave rosenolie og rosencreme. For hun skulle lave både til gårdens mennesker og til nogle af de andre nissekvinder, så de også kunne få noget dejligt, velduftende at bade i og smøre sig med. Og Ruth elskede at eksperimentere sig frem til nye opskrifter på disse lækre sager.

Nisse-Ida havde gang i hæklenålen. Hun havde rigtigt travlt, for det var stort at sidde og hækle til menneskene, det var noget andet småtteri, når det bare var til nisserne. Men de skulle jo heller ikke snydes, så hun kunne ikke sove i timen, hun havde lige så travlt som de andre.

Ana strikkede løs på det store tørklæde, der også skulle være færdig til den 24., men foruden ved det skulle hun også have lavet en flaske nissebryg, og det tog også sin tid, for den skulle både koge, boble, gære og renses, før den var klar til at hælde på flaske. Men samtidig skulle Ana også pludselig til at strikke, hækle og sy til de små nye, der ventedes omkring en uge før jul. Tænk, så langt hun var henne. Det var da ikke så sært, at hun syntes, hun var blevet så rund om maven gennem det sidste godt halve år, nu hvor hun tænkte efter. Men det var da en glædelig grund. Det blev rigtige julebabyer. Ih, hvor både hun og Aksel glædede sig. Så fik de også endelig deres egne småfolk at tage sig af.

Ida skulle ind imellem sit hækleri have lavet pebermyntepastiller også. Men det havde hun prøvet før, så det tog hende ikke lang tid at lave

bolsjemassen til det, og så rullede og æltede hun og skar ud i små bitte pastiller, som blev lagt sirligt til tørre, før de blev pakket ind i fint papir og kom i en lille, håndsyet pose.

Nisse-Ole havde været på "visit" i forrådskammeret ovre hos menneskene. Der havde han "lånt" lidt snaps, som han skulle brygge videre på. Han skulle jo lave en myntesnaps som julegave, så han havde lidt travlt, for det tog en del tid at få sådan en snaps til at smage af noget. Men den blev rigtig god, da den blev færdig. Nisse-Ole prøvesmagte selv lidt af den, før han hældte den på flaske og proppede den til.

Nisse-Ida havde også travlt med sine karameller. Hun skulle både lave til Janus og Jane, men også til nisse-børnene, så de alle kunne få hver sin pose juleaften. De elskede Idas karameller. De bedste i verden, syntes de.

Til musene blev der pakket to små, fine håndsyede poser fyldt med korn, og til egernet blev der pakket en pose, fuld af de dejligste nødder. De fire troldeunger, Mia og Mads og Mini-Bibi og Mini-Bo, fra troldhøjen skulle også have hver en pose karameller. Det fik de aldrig af deres "gamle" derhjemme. Så de guffede rigtigt i sig, når nisserne gav dem deres julegaver.

Nissekonerne forærede hinanden nogle af de ting, de selv havde produceret, og blandt gaverne var der både rosencreme, rosenolie, bihonning, julebryg, julekager, nødder i pose, dadler, som de havde "lånt" hos mennesker i forrådskammeret, æbler indsamlet og tørret og skåret i sirlige ringe og strøet med sukker. Jo, de var dygtige til at finde på og altid betænksomme overfor hinanden. Nisse-Ruth og nisse-Ida mødtes en dag over en kop julete og hjalp hinanden med at lave lavendelposer; de var så gode at lægge under hovedet, hvis man havde hovedpine, eller de små

havde ondt for tænder. De syede også små havrekerneposer til at varme op og lægge på ømme rygge og maver med mavepine.

Ruth og Ole glædede sig, til Ana og Aksel fik deres to små nissebabyer, og Ruth håbede på, at en af de to små ville blive en nisse-pige, som Ruth og Ana sammen engang kunne lære op i alle de ting, som deres mor havde lært dem op i engang for mange, mange år siden. Men lige nu var der jo "kun" 1 nissepige, Pia, og 2 nissedrenge, Peter og lille Palle, på gården, og det var ikke altid så nemt.

Den sidste uge før jul

Den tredje uge af december var gået med raske skridt, og nu var de gået ind i den fjerde uge af december, den de kaldte juleugen, for ved slutningen af den uge var det jo juleaften. Det var årets højdepunkt for både mennesker, nisser, dyr og for artige trolde.

Sneen var stilnet noget af, og udenfor var der den skønneste, klareste frostluft. Om natten var himlen fyldt med de dejligste stjerner, som blinkede så kønt. Nisse-Ana havde de sidste par dage haft sådan en uro i sin runde mave. Hun syntes, de små rumsterede så voldsomt inde i deres lille "lejlighed". De ville nok gerne snart ud, tænkte hun. Men hun prøvede nu alligevel at holde trit med de gøremål, hun skulle ordne hver dag op til jul ligesom de andre nisser på gården.

Hen på eftermiddagen fik Ana dog mærkelige trækninger hen over lænden, og hun følte, at hun ligesom tissede i bukserne. Så var hun klar over, at de små var på vej. Hun råbte på Aksel, som fluks kom løbende ude fra værkstedet for at være ved hendes side og hjælpe, så godt han kunne. Ana bad ham om at hente Ruth og Ida om at hente frisk vand fra brønden og koge det på komfuret. Og Aksel strøg afsted. Alt ville han gøre for sin elskede Ana, men føde børnene kunne kun hun. Så han sørgede for at lave te og rede hendes seng op til hende, han hentede vand og satte det til at koge, han hentede rene klude i skabet, han hentede Ruth og Ida, men så vidste han ikke, hvad han skulle gøre af sig selv, så han travede op og ned ad gulvet. Rastløs og urolig. Bare alt nu gik godt, og de fik et par raske nissebørn. Men Ana var jo sund og stærk og klog, tænkte han, mens han travede videre.
Pludselig bankede det på døren. Det var nisse-Ole. Han havde prøvet "turen", så han vidste godt, hvordan nisse-Aksel havde det lige nu. Derfor

bad han nisse-Aksel om at komme med ham over i deres hjem til lille Palle, så kunne de få sig en kop varm hyldeblomstte og lege lidt med lille Palle. Så skulle kvinderne nok sørge for resten, mente nisse-Ole. Og det hjalp lidt på nisse-Aksels rastløshed. Han gik i hvert fald med ind til nisse-Ole og drak dejlig te sammen med lille Palle, og bagefter legede de med Palles nye legetøj, en pind med en snor og en træcirkel i den anden ende, så skulle de se, hvem der kunne ramme pinden med cirklen flest gange, og den der vandt, fik en lille pose ristede mandler som belønning. Der gik et par timer med den underholdning og hygge, så kom Ida pludselig strygende og bankede på nisse-Oles dør. Nisse-Aksel måtte godt komme hjem nu. De små var kommet, sagde hun. Og så kan det nok være, at nisse-Aksel fik travlt med at komme hjem.

Hjemme hos sig selv gik nisse-Aksel lige ind i soveværelset, hvor hans dejlige Ana lå med en lille rund nissebaby i hver arm. De var så kære, de

to små. Og der var en af hver; en dreng og en pige. Aksel var lykkelig. Han kyssede Ana og de to små, som havde fine, runde, lyserøde kinder. De var dejlige, syntes han. Og Ana var lige så lykkelig, hun virkede som én, der havde prøvet det mange gange før, for hun tog det hele i stiv arm. Roligt og afklaret. Jo, nisse-Aksel havde en stærk og klog kone, som nu også var mor til hans dejlige nisse-børn.

Nisse-Aksel vidste snart ikke, hvad han skulle gøre af sig selv af bare glæde, så Ruth og Ida bad ham om at finde ud af, hvad de skulle have til aftensmad, så ville de gerne hjælpe ham med at lave mad til både ham og Ana. Nu skulle hun jo have ekstra sund mad, så hun havde mælk nok til de to små. Aksel gik derfor ud i køkkenet med nissekvinderne og fandt det frem, som Ana havde forberedt til aftensmad, og så stegte og brasede de to kvinder, så der duftede herligt helt ind til Ana og de to små. Og Ana kunne ærligt talt også godt bruge et ordentligt måltid mad, for hun syntes, det havde været noget af en omgang at få de to små dejlige rollinger bragt til verden. Men når hun kiggede på dem, som de lå der på hver side af hende i sengen, så var det slet ikke så underligt, at hendes mave havde været stor og rund, og at det havde rumsteret noget det sidste lange stykke tid, det ville have været mærkeligt andet med sådan et par dejlige størrelser. Ih, hvor hun dog knus-elskede de dejlige små.

Selvom der nu pludselig var kommet to nisser mere til Vildbjerggård, så gik tiden jo videre, og alle havde stadig travlt med alt, hvad der skulle gøres før jul. Først og fremmest holdt Ole, Otto og Aksel møde om, hvordan de skulle få fat i stjernestaven, for uden den blev det ikke jul. De besluttede sig derfor for at tage ud til troldehøjen og tale med Mons og Mona. Ganske vist var de trolde, men de var ganske fornuftige at tale med, når det gjaldt om at finde løsninger på knudrede problemer. Og lige nu vidste de tre nisser hverken ud eller ind, for de anede ikke, hvor stjernestaven var blevet af.

De tre nisser pakkede derfor deres ransler og fløj afsted med deres flyvestave ud til troldehøjen. Der landede de så ganske stille for lige at se tingene an og for at finde ud af, om troldene var ophidsede eller rolige. Da de tre nisser havde listet stille rundt og kigget ind ad de små vinduer i troldehøjen, kunne de med lettelse konstatere, at der var ro og fred i troldehøjen den dag. De sneg sig derfor forsigtigt indenfor og bankede på døren til Mons og Monas bolig. Mons åbnede straks døren og spurgte nisserne om deres ærinde. De forklarede ham det og så blev de inviteret indenfor for at de sammen kunne lægge en plan.

Imidlertid var Ravn og Ranva vågnet af deres middagslur, og de havde lugtet nisserne. Ravn kom derfor buldrende og spurgte med dyb, bøs stemme, hvad nisserne gjorde der i højen. De skulle bare se at pille afsted – lige med det samme, ellers blev de serveret til aftensmad. Det blev nisserne noget skræmte over, så de fortrak lynhurtigt, men da de var kommet op på toppen af troldehøjen, sagde nisse-Ole dog til de andre to, at han syntes, at de skulle undersøge sagen nærmere, men først måtte de tilbage til kvinderne og låne deres krystalkugler for at se, hvor stjernestaven befandt sig. De fløj derfor straks tilbage på deres flyvepinde og gik ind til deres nissekoner og bad dem finde deres tryllekugler frem. Og alle tre så de tydeligt, at stjernestaven befandt sig i troldehøjen. Endnu værre var det, at det var den gamle Ranva, der havde fået fingre i den. Så nu skulle de lægge en plan, hvis de skulle redde julen.

De tre nissemænd mødtes derfor igen og aftalte, hvordan de den følgende dag igen skulle pakke deres ransler og tage deres flyvepinde ud til troldehøjen. Men de var også klar over, at de nok skulle have fat i Mia og Mads, to af de søde trolde derude, for at få hjælp til at få fat i stjernestaven.

Først kunne de ikke finde Mia og Mads, men da de så endelig fandt dem, så viste det sig, at de to unge trolde faktisk var ganske bange for Ranva, så de var ikke særligt vilde med tanken om at skulle hente stjernestaven hos hende. Og hvis de blev opdaget, så ville de jo selv blive slagtet og ristet over sagte ild.

Det var derfor sin sag at finde ud af at få fingre i stjernestaven igen.

Mia og Mads aftalte med Ravn og Ranva, at de kom på besøg for at spille kort med dem en eftermiddag. Så ville Mia og Mads tage en hjemmebagt tærte med til eftermiddagsteen. Og det var noget, de to gamle trolde kunne lide – og tygge med deres gamle tænder. Mia og Mads fik derfor

trolde-Mona til at bage en tærte for sig, som de tog med ind til Ravn og Ranva. Og de to gamle trolde guflede i sig af den lækre tærte med de dejlige bær i. Bagefter drak de varm te. Men så blev de så søvnige, at de måtte have sig en eftermiddagslur. Ravn trampede derefter ind i sin seng og faldt straks i dyb, dyb søvn og snorkede, så det rystede i hele troldehøjen. Ranva hentede først stjernestaven. Den var hendes "skat" nu, så den havde hun med sig overalt, også når hun sov. Og hun holdt den i hånden, mens hun kravlede ned under den tykke dyne og faldt derefter også i en dyb søvn. Mia og Mads prøvede derefter at liste ind og fravriste hende stjernestaven, men hver gang de prøvede, brummede hun og tog endnu bedre fat om den. Der måtte altså lægges en ny plan.

Gæster på gården

Fire dage før jul kom der gæster til gården. Det var fruens søster og svoger og deres to uvorne unger, et par tvillingedrenge der altid lavede ravage og ballade, mens de var på gården. De var allerede i gang med at slås, da de steg ud af det lukkede hestekøretøj, de kom kørende i. Staldkarlen hastede ud for at tage sig af de to heste, som prustede og dampede, fordi de havde skullet trække hårdt igennem den høje sne. Så de kom ind i stalden, hvor de blev tørret og børstet og fik frisk vand og havre. Det var noget, hestene kunne lide. Fruen og herren på gården kom selvfølgelig ud og bød velkommen og bad gæsterne komme indenfor i varmen. Men svoger skulle lige have julegaverne med til de fire på gården, så han gik om for at tage dem ud af bagenden af køretøjet. Da han var gået udenom en stor drive og kom om til bagenden, hvor bagagen havde ligget, så han, at drengene havde været der allerede. Deres spor i sneen afslørede dem. Han råbte på dem og bad dem komme straks. Men knægtene var allerede løbet over i laden, så de hørte ingenting. Men nisse-Ole holdt øje med dem.

Ovre i laden sprang de to drenge op i høet og klatrede helt op ad stigen op til høloftet. De sneg sig rundt og rodede i høet og snakkede om, at det var underligt, at det lå, som om nogle havde siddet der. De fortsatte derfor deres rundtur på høloftet, og henne for enden så de et lille hul i høet, hvor kattemor havde fået sine killinger. Drengene lavede ravage. De rodede rundt i høet, tog killingerne op og flyttede dem langt væk fra det sted, hvor de lå, så killingerne peb og kaldte på missemor. Det var et par rigtigt uvorne knægte, de to. Nisserne måtte have hjælp til at stoppe de to misdædere. Og hvem var bedre til det end køkkenpigen? Nisse-Ole fløj derfor ned til køkkenet, hvor han smuttede ind ad køkkendøren, der stod på klem, så katten også kunne smutte ind og ud, men også for

at få stegeosen ud, nu hvor de havde så travlt med julemadlavningen. Køkkenpigen blev først helt forskrækket, fordi hun i første omgang bare mærkede "suset", da nisse-Ole kom flyvende. Men da han et øjeblik efter blev synlig for hende, kunne hun straks se på ham, at der var noget helt galt.

Nisse-Ole fik hurtigt sat køkkenpigen ind i situationen på høloftet, så hun snuppede sine træsko og hjulede så hurtigt hendes ben kunne bære hende over til laden, op ad stigen op på høloftet, hvor de to uvorne knægte stadig var i gang med at lave ulykker.
Hun nåede lige at stoppe dem i at sætte ild til høet, så halede hun dem ned ad stigen, imens hun havde fat i ørerne af dem. Hun fortsatte over i huset, hvor hun brasede ind i gæstestuen til herren og fruen og deres gæster. Så fortalte hun om, hvad de to skarnsknægte havde lavet på høloftet. Og så kan det nok være, det var slut med deres skarnsstreger. Deres far fløj op af lænestolen og hen og tog fat i knægtene, og så fik de hver en endefuld i alles påsyn, hvorefter de blev sendt ind i karlekammeret med hver sit glas vand og en skive tørt brød. Så kunne de nok lære at opføre sig ordentligt en anden gang. Det var flovt – meget flovt for de to drenge. De sad der hele aftenen, indtil deres far hentede dem ud, da de skulle køre hjem igen.

Lillejuleaften

Så blev det lillejuleaftensdag. Ovre i stuehuset var der stadig travlhed. Men nu var det også en hyggelig travlhed, for indimellem var der også tid til at sidde med en kop kaffe og en julesmåkage og flette julehjerter og kræmmerhuse og lave julestjerner af strimler i lange baner. I hele huset duftede der af jul. Der var hængt julegran med sløjfer, granguirlander, kristtorn-buketter og små buketter af mistelten op forskellige steder rundt om i huset. Køkkenpigen havde vist husets datter, hvordan man lavede appelsiner med kanel i. De duftede også herligt, og de pyntede så fint, når der til slut blev bundet et rødt silkebånd rundt om, så appelsinerne kunne komme op at hænge.

Og i køkkenet var man ved at have styr på det meste til juleaften og de efterfølgende juledage. Julebagværket var i orden, syltningen og saltningen var klaret, gåsen skulle bare hentes op fra kølekælderen og fyldes med svesker og æbler og krydderier, så var den klar til at blive sat i ovnen. Der var lavet rødkål og rødbeder og ribsgelé til æblerne, og der var lavet sylte, skinke, leverpostej, medister og en masse andet godt til julefrokosterne i juledagene. Der var ingen, der ville komme til at lide nød der på gården.

Selve lillejuleaften plejede nisserne at holde deres egen julefest, fordi de som regel skulle med til festen hos menneskene på selve juleaften. Hos både Ruth og Ole, Ana og Aksel og Ida og Otto blev der derfor gjort en masse forberedelser i den anledning. Mændene mødtes og gik i samlet trop ud i skoven for at fælde hver sit juletræ. De drog afsted med økser og sække og hver sin slæde til at slæbe træerne hjem på. Og konerne havde givet dem hver sin madpakke og en lille flaske te med, så de ikke skulle sulte og tørste under arbejdet.

Stjernestaven

Nu var det også ved at være sidste udkald for at finde stjernestaven og sikre, at det blev jul for både mennesker, dyr og niser. Nisserne besluttede sig derfor til at holde et møde med ravnen, som holdt til øverst oppe i den gamle eg, når der var blade på træet. Men om vinteren holdt den til i det gamle dueslag i laden. De tre nissemænd gik derfor i samlet trop over i laden og kaldte på ravnen. I første omgang skreg den bare tilbage til dem. Men da de insisterede på at snakke med den, fløj den ned og satte sig ved siden af dem. De forklarede den derfor om stjernestaven og troldene i troldehøjen. Og de spurgte, om den ville hjælpe dem med at skaffe stjernestaven tilbage. I så fald kunne de love den den dejligste julegave. Den kunne få lige, hvad den ønskede sig. Det kunne ravnen ikke stå for. Og da ravnen i forvejen er et dyr, der bliver meget tiltrukket af smukke, skinnende ting, så lovede den at hjæpe nisserne med at få fat i staven. Efter at have givet besked til konerne, tog de derfor straks afsted og så fløj de på deres flyvepinde sammen med ravnen ud i skoven til troldehøjen. Der landede de alle fire ganske lydløst på toppen af troldehøjen og listede sig ned for at kigge ind ad vinduerne.

Uheldigvis fik Mia og Mads og Mini-Bibi og Mini-Bo øje på nisserne og kom styrtende ud til dem for at høre, hvad de lavede. Nisserne forklarede de fire trolde om staven og om, at det ikke ville blive jul hos hverken nisser, trolde, dyr eller mennesker, hvis ikke nisserne fik fat i stjernestaven igen, så de kunne få tændt julestjernen, der skulle vise vej for julemanden på Nordpolen. Troldene syntes, det lød forfærdeligt, at der ikke ville blive jul, så de lovede at hjælpe med at få fat i stjernestaven. De aftalte derfor, at de fire trolde skulle ind i troldehøjen igen og gå i gang med en lidt larmende leg i fællesrummet. På den måde ville de aflede Ravn og Ranvas opmærksomhed, og så ville nisserne og ravnen nemmere kunne få fat i

staven. Men en af troldebørnene skulle først smutte ind i Ravn og Ranvas sovekammer og åbne vinduet, så ravnen kunne komme ind den vej. To af troldene skulle dernæst styrte ud i skoven og kaste sig i det nærmeste mudderhul og fylde sig mudder og søle, hvorefter de skulle styrte tilbage til troldehøjen og grædende kaste sig i favnen på Ranva. Hun ville først blive gal, men så ville hun blive nødt til at gå ud og vaske sølet af sig og tage rent tøj på, og imens dette stod på, ville hun lægge stjernestaven fra sig, og det var i dette korte tidsrum, at ravnen skulle nå at snuppe den og flyve ud til nisserne med den. Som planlagt – så gjort:

Troldeungerne skyndte sig ind i fællesrummet, men straks efter styrtede Mini-Bibi og Mini-Bo uden for troldehøjen og hen i grisestien, hvor de kastede sig omkuld i mudderet, så de begge blev ganske ukendelige og fuldstændigt smattet til. De styrtede tilbage til troldehøjen og kastede sig grædende i armene på troldemor Ranva, som blev edder-rasende. Hun rejste sig, råbte og skreg og bad ungernes forældre om at fjerne de uvorne unger fra hende. Straks. Troldeungerne styrtede ind til deres forældre og hylede op om, at Ranva havde skældt dem ud. Og så fik de også skældud af deres forældre, fordi de var så svinede, derefter blev de gennet i bad. Og Mia og Mads fortrak til deres bolig, hvor de vaskede sig og kom i rent tøj.

Imens havde nisserne holdt øje med, hvad der foregik inde i troldehøjen igennem vinduerne. Da de opdagede, at Ranva havde lagt stjernestaven fra sig for at gå i bad, bad de ravnen om – hurtigt – at flyve ind og tage staven og hente den ud til nisserne. Det gik hurtigt og lydløst. Og ingen i troldehøjen opdagede noget, før nisserne og ravnen var langt væk.

Julen i nisseboligerne

Senere på dagen skulle mændene igen afsted. Denne gang skulle de hente juletræerne hjem. Mens mændene var afsted ude i skoven for at hente træerne, havde nissekonerne travlt i de små køkkener. De skulle alle have sat en steg over ilden, så den kunne simre sagte i nogle timer, indtil den var mør og dejlig. Og så tilberedte de en masse andre gode sager; de skrællede bittesmå kartofler og jordskokker, der skulle koges til kødet. Så havde de delt et stort rødkålshoved i fire dele, som de hver især tilberedte på deres specielle måde. En af dem kom ribs i, en anden kom æbler i, en tredje kogte rødkålen, som den var, og den fjerde lavede rødkålen med sukker og eddike. Så selvom deres julemenuer måske nok lød ens, så blev de serveret på vidt forskellig vis i de forskellige nissehjem. De skrællede også små pigeon-æbler og gjorde dem klar til at fylde gelé i, og så lavede de ristede nødder og rødder, de havde gravet op i skoven. De blev sprøde og lækre og blev lagt ovenpå stegen som pynt, når den skulle serveres. Men før de skulle have kød og kartofler og andet tilbehør, så skulle nisserne selvfølgelig have risengrød. Nissekonerne havde derfor hentet ris til risengrød ovre i menneskenes forrådskammer, og mælken havde de hentet hos køerne i stalden, og det var de nu i færd med at koge i deres store kogekar, der var hængt op over ildstedet. Risengrød var noget af det, de elskede allermest ved juletid. Og så med en stor klat, friskkærnet smør i midten og kanelsukker strøet på. Uhm. Det var noget, nisserne elskede at få at spise.

Da nissekonerne havde gjort de største forberedelser til aftensmaden, var det tid til bad. Alle nisserne skulle i bad. Og nissekonerne plejede at starte med at bade børnene, så kunne nissefædrene komme i bad bagefter og til sidst var det nissemødrenes tur. Alle skulle skrubbes og skures og have fint, rent tøj på til julen.

De fire nissemødre gik derfor ud og hentede vand ved brønden i deres spande, som de bar ind, hældte i store kar, som de satte over ilden, til det næsten kogte. Så hev de deres store badekar frem. De var fine trækar, lavet på sirligste måde af nisse-Aksel. Han var vant til at udnytte skovens dyrebare råvarer, så han havde samlet de smukkeste stykker træ, som han havde savet ud, slebet og pudset op og samlet til de fine store badekar. De tre nissemødre hældte derpå det varme vand over i de store træbadekar og tilføjede lidt kuldslået vand, så det ikke var for varmt for de kære nissebørn. Dernæst strøede de tørrede lavendelblomster i for at give badet en dejlig duft, og så blev børnene løftet over i karrene hos de forskellige nissemødre; Ruth badede lille Palle og vaskede ham grundigt med sæbeurt, lige til han skummede bag ørerne og i håret, Ida vaskede Pia og Peter, som pjaskede og pjattede, så Idas forklæde var drivende vådt, men hun

grinede bare over hele femøren; hun hyggede sig med julebadningen. Ana badede de to små rollinger. De nød rigtigt det dejlige varme bad. De spjættede med ben og arme og pludrede og grinede. De syntes, det var rigtigt dejligt.

Da børnene var færdigbadede hos de tre nissemødre, blev de puttet i seng alle sammen. De skulle have en middagslur, så de var friske til julefesten om aftenen. Og imens fik nissemødrene lige et lille pusterum, så de også kunne nå at hvile sig lidt og få sig en kop julete.

Da børnene var puttet i deres senge, vendte nissemændene tilbage med tre små juletræer, som de slæbte indenfor efter at have rystet sneen af grenene. Og så fandt nissekonerne julepynten og stjernerne frem og pyntede træerne i de små hjem. Det blev så fint og så hyggeligt.

Og så var det tid til at bade for nissemændene. De smed kludene og sprang op i baljerne, som var gjort klar til dem af deres søde koner, som i øvrigt også skrubbede mændene godt og grundigt på ryggen og hjalp dem med at få vasket hår og skæg og sorte tær, så også de kunne dufte rent til julen. Til sidst var det nissemødrenes tur til at bade. Og da de var færdige, smurte de sig ind i lavendelolie eller rosenolie og duftede dejligt, og så flettede de deres lange hår i fine, lange, sirlige fletninger.

Alle nisser fik rent tøj på i julens farver; rød og grøn. Resten af året løb de ofte rundt i mere neutrale farver som beige, brun og naturgrøn. Nissehuerne var også nyvaskede og var hængt klar til at tage på. Så nu kunne de sige, de var klar til julefest. Og Ida, Ruth og Ana havde oven i købet pudset alle træskoene, så de skinnede, så man næsten kunne spejle sig i dem. Til hverdag gik nisserne ofte rundt i bare tær eller i udtrådte støvler, lavet i dyreskind. Selv sløjferne til pigernes og kvindernes hår var blevet glattet. Jo, de ville alle blive fine, når de kom i "stadstøjet".

Så vågnede ungerne igen af deres middagssøvn, og i alle hjem fik de nu også fint, rent tøj på. Bagefter gik nissemødrene i gang med at lave maden klar, mens nissefædrene fandt de små gaver frem og lagde dem under træet. Og nissebørnene glædede sig til at få gaverne og til risengrød og steg.

For at udfylde tiden til aftensmaden lidt, gik alle tre nissefædre som på én kommando udenfor og spillede julemusik, så det var en ren fornø-

jelse. Pia, Peter og lille Palle kom også ud og dansede med hinanden i hænderne, men tvillingerne var endnu for små til at komme ud og tage del i dansen. Musene og egernet og fuglene kiggede frem fra deres skjul og sang med – med små spæde stemmer. Der var rigtignok julestemning på Vildbjerggård. Gæssene var blevet ekstra godt fodret, de, der havde fået lov at "overleve" denne jul. Køerne tyggede drøv i stalden, hestene vrinskede og gumlede havre, katten mjavede en kattejammerrock, så det gjorde ondt i ørerne, men den gjorde ingen fortræd, så lidt julesind havde den alligevel, den slyngel.

Pludselig lød en gryde-gong-gong. Det var nisse-Ruth, der slog på sin gryde for at kalde Palle og Ole ind. Og igen som på kommando forsvandt alle nisserne til deres respektive hjem for at nyde den dejlige julemad og danse om juletræet og få gaver og hygge sig med hinanden.

Hen på lillejuleaftenen mødtes nisserne igen udenfor under den store eg. De medbragte deres gaver, som de viste frem for hinanden, og så tog nissefædrene igen fat på at spille, og nissemødrene dansede med børnene, og musene dansede med i kredsen også. Jo, det var en dejlig lillejuleaften. Sneen dryssede stille ned, himlen var så fin og mørkeblå, og indimellem de tunge sneskyer sås de blinkende stjerner.

Nissefædrene holdt en pause i deres spil, samledes og mumlede i fællesskab de hemmelige remser, som aktiverede stjernestavens energi, så det igen ville blive jul hos mennesker, dyr, nisser og søde trolde, bagefter pakkede de omhyggeligt og forsigtigt den dyrebare stjernestav ind i silkeklæde og lagde den i den æske, som den havde været overleveret i fra den ene til den anden nissegeneration igennem årtusinder.

Klarest af alle strålede **julestjernen**, den store stjerne, der viste vej til selveste julemandens bolig på Nordpolen, stjernen som også ville vise vej for julemanden, når han om natten for afsted over himlen i sin kane med alle sine rensdyr for at lægge sine gaver hos menneskenes børn til selve juleaften.

De nåede det altså; at få staven tilbage og tænde stjernen øverst på himlen, så det også blev jul i år. Efter musikken og dansen inviterede nisse-Ruth hele flokken ind på julete og julekager og godter, så der var mange nisser samlet på én gang i den lille, hyggelige nissebolig. Når der var hjerterum, så var der også husrum, sagde nisse-Ruth. Så man deltes pænt om pladsen.

Imens de sad forsamlede der, bankede det på døren. Nisse-Ole lukkede op og udenfor stod Mini-Bibi og Mini-Bo og Mia og Mads, de små, søde trolde fra troldhøjen. De ville lige smutte forbi for at ønske glædelig jul til nisserne. Troldene havde små, fine pakker med, som de delte ud

til alle nisserne; det var nødder og bær, som de havde samlet i skoven og pakket ind i fine, tørrede blade, som de havde bundet siv om for at holde det sammen. Og det var fine gaver, syntes nisserne, som takkede og bød troldene på julete og kager. Bagefter smuttede nisserne hjem efter deres gaver til troldene; troldeungerne fik hver fire gaver; en med dejlige, lækre karameller, en med rosensæbe, en med nødder og en med et varmt halstørklæde. Og troldene var rigtigt glade for de fine gaver og fortalte,

at derhjemme i troldhøjen ville de fejre jul med ædegilde og slagsmål og drikkekamp og sådan noget. Og det havde de små troldeunger slet ikke lyst til at tage del i, specielt ikke fordi de vidste, hvor hyggeligt nisserne altid fejrede deres jul. Sådan ville de også meget hellere have fejret det, men det kunne jo ikke nytte noget, når "majestæterne", som man kaldte Ravn og Ranva, havde bestemt det sådan. De var altid så sure og gad ikke de dumme unger. Somme tider talte troldeungerne om, at de slet ikke kunne fatte, at Ravn og Ranva engang havde været unge og forelskede, og selv havde ønsket sig og fået børn. Det var utroligt, når man tænkte på, hvor sure og gnavne de var blevet med alderen.

Omkring midnat sluttede nissernes egen julefest, og så skulle der tænkes på dyrene. For lillejuleaften har altid været ***dyrenes juleaften*** – ligesom det altid har været nissernes. Derfor sørgede alle nisser for at hjælpe hinanden med at give alle dyrene på gården, store som små, et ekstra måltid foder og mere frisk vand ved midnatstide. Så kunne dyrene stå der og hygge sig og gumle i fred og ro og kigge ud på julestjernen, der skinnede så klart og smukt for dem alle.

Og ravnen, som havde hjulpet med at få stjernestaven tilbage, blev heller ikke glemt. Til den havde nisserne nu lavet en fin rede, som de hejsede op i den gamle eg, så den var parat til sommeren og de kommende fugleunger. Og selv fik ravnen et lille stykke af et spejl og en gammel perlekrans fra en af kvinderne i huset, fordi den var så "vild" med blanke, skinnende ting.

Juleaften

Næste dag var det jo Juleaftensdag. Den store dag for menneskene, og især for menneskenes børn. Alle havde travlt med de allersidste gøremål, de sidste gaver blev pakket ind og lagt under træet i stadsstuen, børnene og de voksne tog det helt store julebad i de store træbadekar. Og bagefter fik alle fint, rent stadstøj på og pigerne fik friseret håret og sat det i fletninger med fine sløjfer i. Drengene og mændene fik både vest og butterfly på og havde vandkæmmet deres hår. Dagen fløj næsten afsted, fordi der var så meget at gøre. Og henimod aften samledes alle om langbordet inde hos menneskene for at spise julemåltidet sammen og ønske Jesus tillykke med fødselsdagen. Bagefter skulle der danses om juletræet, som var så fint pyntet med papirhjerter og papirkræmmerhuse, flag, levende lys, stjerne på toppen og en masse små fine udklip, som børnene havde lavet i løbet af julemåneden. Og dansen gik rundt om juletræet, mens alle sang med af hjertets lyst. Det var så højtideligt, og samtidig spillede fruen i huset på det fine orgel, hvis toner kunne høres helt ud til dyrene i stalden og over i nisseboligerne. Så alle havde glæde af juletonerne.

Så skulle der deles gaver rundt, og de som gav gaverne var lige så glade som de, der modtog dem. Papiret blev omhyggeligt foldet ud og glattet, sløjferne blev gemt og de fine, håndlavede kort på pakkerne blev ligeledes omhyggeligt gemt sammen med de dejlige gaver. Og så – midt under det hele – bankede det på den lille lem i vægpanelet. Nu kom nisserne. Og de marcherede ind, bittesmå som de var i forhold til menneskene, som stod og sad der i skøn forsamling. Nisserne gik på række og medbragte alle deres fine, hjemmelavede gaver, som de delte ud til alle de forsamlede.

Og menneskene havde også små gaver til nisserne. Så på Vildbjerggård var julen årets absolutte samlingspunkt for store og små levende væsner.

Efter den sidste gavebytning mellem mennesker og nisser, gav nisserne et par julenumre, hvor nissefædrene spillede på deres violiner og deres bitte små trommer, og nissekonerne og nissebørnene dansede træskodans og sang og lo, og til aller-, allersidst dansede alle rundt imellem hinanden og havde det noget så nisseligt.

Bagefter blev der serveret kaffe og julekage og godter til alle, både nisser og mennesker. Og sikken julefred. Alle sad der med et smil på læben, glade for deres gaver og tilfredse med at have hinanden. Før de gik hver til sit, ønskede alle hinanden en rigtig

... GLÆDELIG JUL ...

Julen nærmede sig med raske skridt,
både mennesker og nisser havde travlt med juleforberedelserne.
Kun én ting bekymrede nisserne; stjernestaven var væk - og ingen vidste, hvor de skulle finde den.
Uden den blev julestjernen på himlen ikke tændt, julemanden kunne ikke finde vej fra Nordpolen og ingen ville få gaver.
Nisserne ledte og ledte og kun ét sted kunne stjernestaven være landet: Hos **troldene** i troldhøj - så hvad sker der så? Får nisserne fat i staven i tide? Bliver de fanget? **Bliver** det jul?

